

Domoljub

V Ljubljani, 23. septembra 1936

Leto 49 • Štev. 39

Kakšna bo nova zaščita kmetov?

Vsa javnost nestrpno pričakuje, kakšna bo uredba o zaščiti kmetov. Toliko se je govorilo in pisalo o brisanju kmečkih dolgov, da je zašlo prepričanje o brisanju do zadnjega dolžnika. Po poročilih, ki jih imamo, bo ta uredba kmalu izdana. Podrobnosti uredbe, ki se izdeljuje, ni mogoče vseh poznati, vendar se zdi, da bo v glavnih obrisih izgledala približno tako-le:

Kmetom, ki so dolžni trgovcem za blago ali obrtnikom za izvršeno delo, se ne bo nič brisalo. To bo moral kmet plačati v dvanajstih letih, vendar brez kakih novih obresti.

Kar je kmet dolžan državnim bankam, bo tudi moral plačati celo, razen če mu bo Privilegirana agrarna banka sama kaj odpisala.

Oni kmetje, ki so dolžni kakim ustanovam, bodo plačali cel dolg v 12 letih s 3% obrestovanjem po posebnem odplačilnem načrtu.

Najvažnejše pa je, kaj se bo brisalo onim kmetom, ki dolgujejo različnim denarnim zavodom, bankam in vseh vrst zadrugam. Pri teh se zdi, da bo takole:

Dolgovi, ki znašajo do 25.000 Din, se brišejo do polovice. Dolgovi nad 25.000 se brišejo največ do 30%, vendar se bo te dolžnike posebej precenilo. Če pa kdo toliko dolguje, da njegovo posestvo ni več vredno toliko, more tudi doseči pri sodišču, da se mu dolg briše 50%.

Drugi upniki, katerim se kmetje dolžni, izgube 50%. Drugo polovico plačajo kmetje v 12 letih z 1% obrestovanja po posebnem odplačilnem načrtu.

Tem privatnim upnikom izgubljenih 50% nihče ne bo povrnil. Denarni zavodi pa bodo dobili večino povrnjeno, kot bomo kasneje povedali.

Kmečke dolge pri vseh denarnih ustanovah in pri vseh zadrugah raznih oblik prevzame Privilegirana agrarna banka. Njej bodo denarni zavodi izročili zadolžnice in vse, kar dokazuje, da dolg obstoji in v kakšni višini. Ta Privilegirana državna banka bo potem denarne zavode odobrila za polovico prevzetega dolga. Tako bodo denarni zavodi dobili pri tej banki dobropis. Izplačalo pa se bo to denarnim zavodom v 15 letih. Za drugo polovico bo takole: 25% povrne denarnim zavodom država z državnimi obveznicami, ki se bodo amortizirale v 20 letih in ki bodo nosile 3%. Ostalih 25% pa bodo morali nositi denarni zavodi iz svojih rezerv. Če te ne bi zadostovale, potem doplača spet država z državnimi obveznicami.

Po tem načrtu torej vlagatelj ničesar ne izgube, ne morejo pa seveda tudi ne pričakovati, da bi bile njihove vloge kmalu izplačane. Sicer bo Privilegirana agrarna banka morda dala denarnim zavodom za tisti dobropis breme in bi se potem te breme dalo založiti za posojilo pri Narodni banki, vendar ni pričakovati, da bi na ta način prišlo dovolj denarja na denarni trg. Vprašanje obtoke denarja bo torej treba reševati na drug način.

Naši denarni zavodi torej od te uredbe mnogo ne profitirajo, na drugi strani pa celo izgube precej od svojih rezerv. Največje korist bo odnesla večkrat gori imenovana Privilegirana agrarna banka.

Kako bodo kmetje potem plačevali ostali dolg? Pomniti je, da bodo potem oni dolž-

niki Privilegirane agrarne banke. Ta bo na njih posestvih vknjižena na prvem mestu. Plačevati ji bodo morali ostali dolg kmetje 15 let. Izterjaval pa bo to za državno banko davkarja.

Iz gornjega je razvidno, da bo preteklo precej vode, predno bo vse to izvršeno, četrta uredba v kratkem izide. Treba je računati, da je vseh različnih kmečkih dolgov v državi čez pol milijona. Dalo bo torej to prenašanje dolgov od denarnih zavodov na državno banko mnogo dela.

Koliko je kmečkih dolgov v Sloveniji pri denarnih zavodih? Računa se okroglo 800 milijonov. Kmetu bi se torej brisalo okroglo 400 milijonov. Vse te številke so seveda, kot rečeno, le približne, ker bo točne mogoče ugotoviti le takrat, kadar se bo te dolge prenašalo.

Uredba se šele izdeluje in zato tudi ne moremo nositi odgovornosti, da bo vse tako, kot smo zgoraj navedli. Zdi se pa, kot smo že povedali, da bo to v glavnem držalo.

Svoboda in nasilje

Ljudje, ki z današnjo vlado in s političnim stanjem v naši deželi niso zadovoljni, pa naj bodo to desničarji, ki so že diktatorsko vladali — ali pa levčarji, ki komaj čakajo, kdaj se bo začela diktatura proletarijata po ruskem in španskem vzoru, imajo vedno polna usta besed o nasiljih, s katerimi tišči sedanja vlada ljudsko voljo k tlom, da ne more do izraza. Dogodki zadnjih dni pa so jasno pokazali, da so njihove besede laž; upamo se trditi celo nasprotno: za ljudi, ki jim je svoboda le prazna fraza in svobode ne znajo ceniti, je danes celo preveč prostosti. Treba bo storiti primerne korake, da se zlorabe svobodnih razmer prepričijo.

Najbolj jadicujejo zaradi terorja pristajaši bivšega JNS režima. Gospodje iz Ljubljane in iz Beograda so jim dolga leta vtepali v glavo, da je JNS in njena vlada večna in da je poglavitna naloga vsakega pravevernega JNSarja, da zlepa in zgrda pomaga iztrebiti zadnje ostanke protidržavnih, to je opozicijskih elementov v svoji okolici. In šli so kot volkovi na delo med svoje brate. Občinski reveži po hiralnicah, delavci pri javnih delih in pri liberalnih magnatih, trgovci, obrtniki in kmetje, vse se je moralo ukloniti. Kdor se ni hotel, je čutil pest vladajočih v eni ali drugi obliki. Gorje šele državnim nameščencem, ako niso slepo sledili političnim poveljem! Čez noč so frčali na ceste ali pa v najbolj zanikarne kraje naše domovine. Takrat je bila po JNSarskih pojnih svoboda v naši deželi. Danes pa je po njihovem doba nasilja, zato, ker so bili

kaznovani oni, ki so z nasiljem kruto kršili obstoječe zakone in pa zlasti zato, ker danes nimajo ti ljudje več moči, da bi paševali tako kakor so in ker so mislili, da bodo večno.

Pri vsaki priliki pa, ki se jim ponudi, naši JNSarji kaj radi pokažejo, kako zelo jih srce vleče v fašistične vode. Vzemimo za vzgled naše občinske volitve. Vsak pošten človek mora priznati, da se vrše povsod brez nasilja od zgoraj. Vsakdo lahko sestavi neovirano svojo kandidatno listo, vsak lahko kandidira kjer hoče in voli kogar hoče. Tudi uradništvo je prosto. Saj vidimo, da so le redke izjeme oni državni nameščenci, ki pri teh volitvah glasujejo za vladno stranko, trumoma pa glasujejo, zlasti učitelji, za protivladno stranko, za katero uradništvo kar povsod divje agitira na način, ki nikakor ni več v skladu z uradnimi navodili, naj se uradniki politično ne izpostavljajo, ker s tem škodljivo svojemu ugledu in ugledu oblasti, ki jim daje kruh. Kljub temu ni nihče od teh ljudi bil vržen zaradi politike na cesto, nihče ni bil zaradi svojega opozicijskega preganjan ali prestavljen.

Kakšne so bile občinske volitve takrat, ko je JNSarska svoboda vladala nad nami, smo v našem listu že dovolj pisali. Naj tukaj le omenimo, kaj bi se bilo zgodilo l. 1933, ako bi se bil na dan volitev kje pojavil tovrstni avto poln pijanih klerikalcev, ki bi vzklikali: »Dol vlada, dol dr. Kramer, ali bi se celo upali ziniti: »Dol gospod minister Janez Pucelj!« V trenutku bi padel po njih trop žandarjev in policajev s puškinimi ko-

Stojmo trdno!

Rekli smo in nikoli ne pozabimo: Svet je razdeljen na dve veliki polovici: za in zoper Boga!

Tudi nekega dne, ko bo stal nekje ves človeški pred Bogom... bo razdeljen na dve polovici: desno in levo. Tam bo ločitev stroga — kakor bi vrv potegnil po sredi. Nobeden ne bo mogel po sredi kolebat ali preskakovati z desne na levo ali z leve na desno.

Danes pa ločitev še ni tako stroga. Mogoče je skakati z ene strani na drugo, mogoče je tudi se vrteti tam po sredi: malo za Boga, malo za hudica...

V glavnem pa je vendar že danes svet razdeljen na ta dva dela ali tabora. In ko bi bili na eni strani združeni vsi verni, na drugi pa vsi neverni, to bi bilo pametno, naravno in dosledno. Zdaj pa se je en del vendar odcepil od drugih, od večine vernih, in se je pridružil nevernim in vleče z njimi. In to nam, ki mislimo z zdravo glavo, ne more iti v glavo. Kako je to mogoče? Ljudje, ki z drugimi vred hodijo v cerkev, sede z njimi v isti klopi, kleče včasih — ne »prevečkrat« — celo pri isti obhajilni mizi, so se zvezali in se pajdajšo s tištimi, katerih končni in glavni namen je: cerkev kolikor mogoče osliniti, vero kolikor mogoče izpodrinuti. Seveda ta namen držijo za hrbtom, da bi ga vsak ne videl. A mi treba posebne brihtnosti, da ta namen razvidi, kdor ga hoče razvideti. Ljudje, ki pravijo, da bi Bog »satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, v pekel pahnil«, po drugi strani satana roko drže, da bi imel pri svojem delu v pogubo duš lažje delo in več uspeha.

Tega mi ne razumemo. To nam je uganka. Kako je mogoče obenem dajati in jemati, trditi in tajiti, podpirati in zatirati, pospeševati in ovirati, sidati in podirati, marširati in reterirati? Za tako dvoživkovanje je treba višje modrosti. Ali so ti ljudje res tako zarkani, da ne uvidijo, kako klavrno, nedosledno vlogo igrajo?

piti in pendreki in ječe bi bile polne in sodišče za varstvo države bi imelo mnogo dela, ki bi bilo kronano z odgonom protidržavnih zločincev v Sremsko Mitrovico. Kako pa je bilo n. pr. v nedeljo v Logatcu, kjer so opozicionalci pretepali naše mirne ljudi? Kje so bila takrat »očesa postavljena«, ki so pri zadnjih volitvah prišla v zadnjo gorasko koč in diskirala volilcem voljo JNS?

Še druga vrsta ljudi je, ki vedno jadikujejo nad nasiljem, to so naši komunisti, ki se po deželi odevajo v vse mogoče plašče, tudi v dr. Mačkovega, da bi mogli v kalnem ribariti. Mi vemo, kaj komunizem je in kaj hoče. Povsod, kjer je, je prišel na površje z nasiljem in krvjo, povsod se z istimi sredstvi vzdržuje. V Rusiji in Španiji imamo dovolj zgledov za to! Vendar je pri nas toliko svobode, da ti ljudje smejo politično nastopati tudi pri občinskih volitvah. Pri sedanjih borbi za naše občine pa so ti ljudje že marsikje pokazali, da niso vredni svobode, ki jo uživajo, ker jo zlorabljaajo v nasilja. To se je pokazalo pri D. M. v Polju, kjer so naše ljudi dejansko napadali, to se opaža zlasti po nekaterih občinah ob hrvaški meji, kjer nekateri komunistični hujšakci pod firmo dr. Mačkovega gibanja na nečuvane načine terorizirajo drugače misleče, tako da ti marsikje niso življenja varni.

Kaki morajo biti v z roki, da en del vernikov z neverniki »jarm vleče«?

1. En vzrok je dobiček, profit. Človeku, ki nima trdnih načel, če mu kaže, če mu nese drugače, kakor mu načela velevaljo, ne vpraša dosti po načelih, ne vpraša, ali ravna dosledno ali nedosledno. Načela, doslednost, moštost — to vrže korajžno pod klop. Misli si: Prvo je živeti, zaslužiti — drugo naj se gre soliti! To je »višja modrost« teh možakov-veljakov.

2. Kdor pride močno navzkriž z božjimi zapovedmi, ki se s prižnice oznanjujejo, posebno s šesto ali sedmo, temu se — četudi vere že ne vrže proč — prižnica zamrzni in tisti, ki na nji stoji ter oznanjuje te zapovedi. Obrne s srcem od njih in se obrne raje tja, kjer o teh zapovedih nič ne govore. To je zanj bolj komod. — V nekem okraju so mi resni, vsega spoštovanja vredni možje rekli: V našem okraju je med našimi nasprotniki kaka dva para dostojnih ljudi, drugi so pa vsi moralno pokvarjeni. — In res! Ali more moralno pokvarjen človek odobravati vse grdobije in hudobije, ki jih je zagrešil prejšnji režim? Kdor k hudobijam molči, sam ni nič boljši!

3. Nočemu in ne moremo pa vendar reči, da so taki vsi. So med njimi tudi ljudje, naravno pošteni, ki se jim ne more kaj nepoštenega očitati. Nekateri so celo dobrih rok. Kaj je pri teh vzrok, da ne morejo biti in hoditi s svojimi sosedi, z večino drugega ljudstva? Neke visokost, domisljavnost, prevzetnost. Bili hočejo, nekaj več, bolj modri kakor drugi. In s to domisljavnostjo je združena trma, da ne odnehajo od svojega stališča, četudi morajo uvideti, da ni pravo. Preimenitni so, da bi se uvrščali med svoje vrstnike, preprevzetni zlasti, da bi se dali od duhovnika kaj poučiti. — Ali mar ni tako? Pogledajte naše »nacionalce« po naših mestih in trgih! Veste, kaj so bili njih očete ali stari očete? Nemakutarji! Saj smo imeli po vseh mestecih in trgih še nedavno nemakutarje — kakor imamo zdaj liberalce, pa

najnovejše: nacionalce. Prej niso hoteli biti narodni Slovenci; zdaj jim nimamo mi dosti narodni! Z enega konca se zaletavajo v drugega. Samo na sredi ne! Samo s poštnim slovenskim krščanskim ljudstvom ne! Nekaj drugega, naj je še tako neumno, samo da je drugače! Prenobel so, da bi se njih visokost mogla zadovoljiti z našo nizkostjo. To so ljudje, ki hočejo nasprotovati za vsako ceno. Če je prav ali ne prav, a nasprotovati se mora! — Na Koroškem so tudi slovenski kmetje, ki se nočejo družiti z drugimi krščanskimi slovenskimi kmeti, še danes nemakutarji, člani nemškega Bauernbunda. Stavim glavo, da bi tudi naši samostojni bili še danes nemakutarji, če bi jim to — kazalo! Saj koroški Bauernbund in naša »samostojna kmetijska stranka« sta si po duhu popolnoma enaka bratca. Naj nam Kmetški list pove, če ni to res!

Ta »Kmetški list« v zadnji številki nekaj odgovarja na moje članke — pa ne more nič odgovoriti. Skušaj si pomagati s slabo šalo, ker mi niti ene trditve ne more ovreči. Dvomi, če sem jaz res kdaj spravil med strankami, posebno med kmeti, resno mislil. Odgovarjam: Prav resno! Dokler sem mislil, da je pri njih vendar nekaj poštenja in dobre volje. In kri svojo bi dal, če bi mogel to doseči... Odkar sem pa videl, da so zmogni vse hudobije, ki jo je uganjal prejšnji režim, o tem seveda ni več govora.

Isti »Kmetški list« pa tudi odkrito priznava: »Plaćamo več, dobimo manj. V državi nas je 8 odstotkov, plačamo pa 14 odstotkov vsega davka. Ni pokrajine v državi, ki bi bila tako gospodarsko pritisnjena kakor Slovenija.« — Tako torej? To nam pove »Kmetški list«! Res je tako! Kdo pa je to zakrivil, če ne isti »Kmetški list« in njegova stranka? Ti so nam naprtli centralizem, in ta centralizem tuli in guli slovenskega kmeta in vsa Slovenijo do krvi. Vi, ki ste obetali slovenskemu kmetu rešitev, ste mu prinesli — propast. Iz vaših ust vas sodimo. Sami to priznavate. Svoj silni politični greh spoznavate in priznavate, a poboljšate se ne! Ker nasprotovati morate za vsako ceno, četudi na škodo naroda in kmeta. Da, lepa bi bila sprava in sloga med našim narodom, posebno med našimi kmeti. Čemu bi se neki cepili na stranke in kregali! Toda kako se boš pogajal in zedinil z ljudmi, ki ne poznajo nobene doslednosti in nimajo nobenih načel. Njih načela so: čast in oblast, moč in denar! To so pa »načela«, ki niso nikaka načela. To je le umazano koristolovstvo. — Ali jim mar delam krivico? Če bi ne bilo res, kar trdim, kako bi se mogel ogenj družiti z vodo, kako kmetje z — zverinskimi komunisti?... Z vsemi in vsakim — samo z vernim, poštnim krščanskim ljudstvom ne! Ker ne nese, ker ne kaže... ker trma ne pusti...

Dve, tri o šoli in vzgoji

Skrbi, da bo tvoja šola za življenje, ne pa za šolsko klop. Branje in pisanje je le lupina, jedro pa je krščanska omika in zlahko srce.

A. M. Slomšek.

Ce hočemo dobro vzgojiti svoje otroke, moramo hkrati neprenehoma vzgajati sami sebe.

M. Grafenauerjeva.

Najtežji greh, s katerim si šola lahko obremenjuje dušo in ki bi se narodu maščeval še v poznem kolenu, je pač ta, ako bi hotela biti neketa vrsta otok blaženih, na katerem se ni treba brigati za valovanje življenja in tok časa.

K. Ozvald.

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Nehvaležna Puceljeva mladina

Senator Ivan Pucelj in njegovi tovariši pri vodstvu »Samostojne kmetijske stranke« so pred leti po zgledu Prosvetne zveze in Zveze kulturnih društev ustanovili svojo kmečko prosvetno organizacijo: »Zvezo kmetijskih fantov in deklet«. Ta organizacija naj bi bila po zamisli ustanoviteljev stalna šola, ki bi zbirala slovensko mladino in jo vzgajala za hrbenico Puceljevega političnega gibanja. Skraja je še nekako šlo. Zadnje čase je pa Pucelj doživel grdo nehvaležnost: njegovi varovanci so se mu izneverili in hude besede čitamo po časopisih in slišimo na zborovanjih na račun dosežanih pokroviteljev »Zveze kmetijskih fantov in deklet«. Nam je končno vseeno, kako se razvijajo notranje homatije v teh društvih, ker smo svoje mnenje o njih v našem listu že večkrat povedali in je vseeno, ali se zbirajo okrog Pucelja, ali Marušiča, ali Mačka, zanimivo pa je, kaj pišejo člani teh društev o svojih nekdanjih voditeljih.

V tedniku »Slovenska zemlja«, glasilu vseh ki jim je danes rdeča barva moderna, beremo n. pr. v poročilu o obnem zboru »Zveze kmetijskih fantov in deklet« med drugim tudi to-le:

»V naša srca je prišla bridkost, ko smo videli kako so se tisti ljudje, ki so vodili stranko, nositelji naših vzorov, izneverili naši misli. Grenko ponižanje smo doživljali, ko so izdajali voditelji te stranke svoj program, ko so se priključili politični smeri, ki je imela za svojo nalogo, da bi iztrebila vsako sled slovenske samostojne kmečke kulture in na razvalinah našega čustvovanja ustvarila neko megleno »jugoslovanstvo«. Videli smo, da se je ves naš kmečki narod zaradi tega odvrnil od njih in iskal moralne opore pri Radiću, ki vzorov svojega gibanja ni nikoli izdal in čigar življenjsko delo nadaljuje njegov naslednik dr. Maček. Žalostno je, da smo morali doživljati pri nas izdajstvo kmečkih vzorov na korist posameznim osebam, medtem ko smo videli pri hrvatskih kmečkih voditeljih vztrajno neustrašeno borbo za naša. Zato pa smo se čudili, kako so ti junaško prenašali preganjanja, ministrske in poslanske sence izdajalcev pa smo prezirali.

Grenka je zavest, da je naš mladostni idealizem služil koristolovcem, da so za našim hrbtom in preko naših ramen splezali do ministrskih položajev. To so ljudje, ki naše miselnosti nikoli niso razumeli. To so ljudje, ki s plugom in motiko nikoli niso imeli zveze. To so ljudje, ki tudi s srcem niso nikoli bili pri kmetu.

Prav nič bi se ne zanimali zanje, če bi nas vsaj sedaj pustili pri miru, ko jih je slovenski narod izbrcnil iz svoje srede. Toda silijo nepre-

stano med nas, skušajo preko naših društev najti stik z ljudstvom, hočejo izkoristiti našo priljubljenost v slovenskih vaseh, da bi z našo pomočjo obdržali svoje, z izdajstvom pridobljene položaje. Zato smo primorani nastopiti kar najostreje proti njim, pa tudi proti vsem tistim, ki jim gredo pri tem na roko.

Da za vselej izključimo zlorabo naših društev v sebične namene političnih pustolovcev, da se zagotovi zdrav, neoviran razvoj društev, bodo naši tovariši, ki so se odločili izvesti končnoveljavno očiščenje našega mladinskega gibanja, zastopali na obnem zboru naslednje smernice: Slede zahteve te skupine, med katerimi so zanimive zlasti te, da naj bo predsedniško mesto neplačano, da naj »Zveza« da slovo »Kmetškemu listu« in da naj se takoj izključijo člani, ki so člani »protnarodne in protiljudske« JNS.

Hude so te lekcije, ki jih je dobil senator Pucelj. Mi pa smo zelo radovedni, koliko bo profitiralo slovensko kmetško ljudstvo od tega, če se bo »Zveza kmetijskih fantov in deklet« nehala naslanjati na tvorce belgrajskega cen-

Boljši krvni obtok

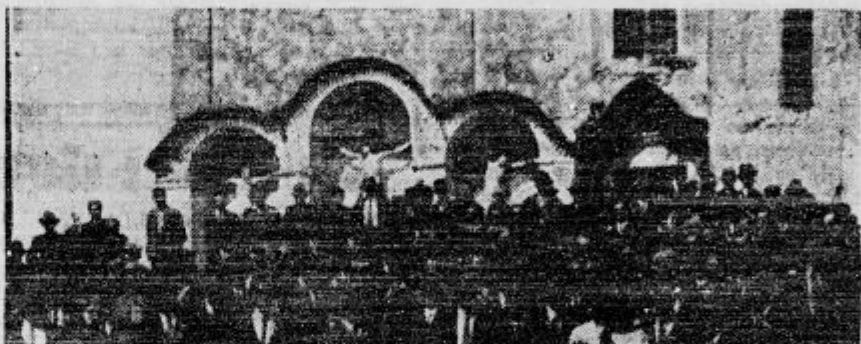
poveča delovanje organizma in ublažuje bolečine. Boljši krvni obtok dosežete z ASPIRIN tabletami, tem neškodljivim sredstvom proti prhlajnju, revmatizmu in zobobolu.

Vsaka tableta ima vtisnjen Bayerjev križ

ASPIRIN

V. z. »Jugla« k. d., Z. grb.
Oglaš. je reg. pod S. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

tralizma in se oklenila hrvaškega »mačkovstva«, oziroma tega, kar se na Hrvatskem in pri nas pod tem imenom skriva.

Zgoraj: Fantovski tabor na Križni gori. Spodaj: Jenkova proslava v Cerkljah

Pogled na del tisočglavih množic, ki so se udeležile v nedeljo veličastnega zborovanja JRZ na Dobrovi pri Ljubljani.

skrbeti potrebno tiskovino ali pri društvu ali v trafiki in naj jo izpolni po navodilih, natisnjenih na zadnji strani. Izčrpana navodila navaja »Upokojenec« v septembrski številki. — Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

d Rzne stvari v vrednosti 20.000 din so odnesli tatovi iz Medenove prodajalne v Begunjah nad Cerknico.

d Direkcija državnih železnic v Subotici bo vendarle prenešana v Belgrad, Subotica pa dobi v nadomestilo kontrolo dohodkov drž. železnic, ki šteje celo več uradnikov ko direkcija.

d Drva so se podražila v Zagrebu in sicer na 380 din za klastro, oziroma na 28 dinarjev za 100 kg.

d Zapiranje mesarskih obratov ob nedeljah in praznikih v Ljubljani. Po odredbi kraljevske banske uprave dravske banovine bodo mesarski obrati zaprti ob nedeljah in praznikih v času od 15. septembra do 15. maja. Če si sledita nedelja in praznik, se bo obratovalo drugi dan. Ob sobotah bodo mesarski obrati odprti do 19. ure.

d Artoizlet: Trst, Gorica-Trst, eno- dvo- in tridnevni: Benetke-Padova, 4-dnevni. — Brzovlak: Belgrad-Oplenac (kraljev grob). — Rim-Neapelj, 12 dni po Italiji. Pojasnila zastoj. Uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova 1.

d Zakaj se danesja perilo tako hitro trga? Krivda je v tem, ker gospodinja štedi na nepravem mestu. Kupuje slabo in poceni milo, toda ima zato predrago izdatke za novo perilo. Če uporabljate za pranje Schichtovo Jelen milo, tedaj ste lahko prepričani, da vam bo perilo dalje trajalo in da bo vedno kot novo.

d Izredni občni zbor Podružnice Slovenskega planinskega društva v Bohinjski Srednji vasi se vrši v nedeljo 4. oktobra 1936 ob 14 v dvorani Občinskega doma Srednja vas. Dnevni red: Poročilo predsednika, poročilo revizije, rešitev pritožb, sprejetje pravil, volitev odbora in sklep najetja posojila. — Predsednik: Hodnik.

IZ DOMAČE POLITIKE

d V dvanaestih občinah so bile preteklo nedeljo občinske volitve. Naša JRZ je zmaga-la v devetih občinah, v treh pa združeni nasprotniki in sicer v Ponikvi in v obeh Logatecih. Dasi ko liberalci vseh barv divjali kot razbojniki, imajo v Dolenju Logatecu samo 5, v Gornjem Logatecu pa samo sedem glasov večine, kar je neverjetno malo, ako pomislimo, da sta oba kraja že od nekdaj liberalna posest. K liberalni zmagi je pripomoglo državno nameščenstvo, ki je skoraj celotno glasovalo proti JRZ in s tem dokazalo, da od-klanja svobodoljubno sedanjo vladno in hoče batinaški režim. V devetih občinah, je kakor rečeno prodrli neredko v hudih bojih s komunisti naša stranka, tako v Planini pri Rakeku, v St. Vidu pri Grobelnem, v Smarju,

v Sromljah, v Mavčičah, v Tuhinju, v Dobru-njah in pri Dev. Mar. v Polju.

d 2000 ljudi je prišlo na shod JRZ na Dobravi pri Ljubljani. Udeleženci so burno poveljevali govornikom gg. Smodežu, Staretu in Krmžarju.

d V Pragi je umrl znani srbski politik Svetozar Pribičević. Po znanem 6. januarju je moral v inozemstvo, kjer se je iz prejš-njega zagrizenega centralista prelevil v fode-ralista in celo v republikanca. Slovenski dr-žavni uradniki katoliškega mišljenja so za Pribičević-Kramarjeve dobe vladanja pre-tpeli marsikatero krivico.

d Ob priliki smrti Svetozarja Pribičevića je bila seja vodstva bivše Kmetsko-demokrat-ske zveze in Samostojne demokratske stranke, katerih predsednik je bil Pribičević. Na seji je bilo sklenjeno, da izdasta vodstvi skupno osmrtnico in določeni so bili člani bivših vod-stev, ki se udeležijo pogreba v Pragi. Za dr. Matka se udeležijo pogreba dr. Pernar. Truplo Svetozarja Pribičevića zasenkrat ne bo prepe-ljano v domovino, temveč bo pokopano v pravoslavni cerkvi v Pragi. — Vsi jugoslovanski listi so objavili dolge članke o pokojnem Pri-bičeviću, v katerih so poudarjali njegove za-sluge za ustanovitev Jugoslavije, njegovo po-znejše nepomisljivo stališče, a tudi njegovo osebno poštenost.

d Razrešena je občinska uprava v Litiji. Do občinskih volitev bo zasedel župansko me-sto tretji nerazrešeni član uprave Luka Biz-jak, upokojeni skladiščnik predilnice.

d Razpisane so volitve v občinah obeh mariborskih okrajev za 25. oktobra. V okraju Maribor desni breg, ki šteje 19 občin, se bodo vršile volitve v 13 občinah in sicer v sledečih: Fram, Limbuš, Makole, Pobrežje, Podvelka, Poljčane, Ruše, Rače, Slivnica, Slov. Bistrica, Sv. Lovrenc na Pohorju in Smartno na Pohorju. — V okraju Maribor levi breg bodo volitve v 15 izmed 21 občin in sicer: Duplex, Jakobski dol, Jarenina, Kamnica, Ko-rena, Košaki, Selnica ob Dravi, Svočina, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Marjeta ob Pes-nici, Velka, Voličina in Zgornja Sv. Kungota.

d Občinske volitve v savski banovini so bile ono nedeljo in sicer v 41 občinah. Po-vsod so zmagali pristaši dr. Matka. Udeležba pa je bila ponekod pišla. Volitev se je udele-žilo od 20 do 50% volilnih upravičencev.

d Občinske volitve v drinski banovini bodo 8. novembra.

d Občinske volitve za občine Sv. Peter na Medvedjem selu, Sv. Stefan, Zibika in Zusem bodo v nedeljo, 18. oktobra t. l. Volitve za občini Kostrivnica in Slivnica pri Celju, obe v šmarnem okraju, ki so bile odrejene na

dan 11. oktobra, se zaradi tehničnih zaprek preložijo na nedeljo, dne 18. oktobra t. l.

d Tožba za 50.000 Din. Državni pravo-branilec kraljevine Jugoslavije je vložil tož-bo proti JNS za povračilo 50.000 Din, kolikor stranka dolguje državi na račun neplačanih vozni za prevoz udeležencev na shod v Sa-rajevo. Tožba je včeraj prispela na okrožno sodišče v Belgradu. Predsednik sodišča Djor-dje Marinković je odredil prvi rok razprave za 2. oktober ob 8 zjutraj. Obtožnica navaja, da je imela JNS leta 1932 več shodov in da je dotični odbor te stranke uporabljal držav-na prevozna sredstva in to za najnižjo ceno. Odlok o olajšavi je izdal tedanji prometni minister Laza Radičević, njegov odlok pa je potrdil ves ministrski svet, katerega pred-sednik je bil tedaj dr. Milan Srškić. Stranka je zavlačevala z izvršitvijo svojih obvez. Za omenjeno vsoto 50.000 Din se je stranka ta-dolžila pri prevozu udeležencev za sarajev-ski shod. Dolg še do danes ni bil plačan. Ravnateljstvo računov je hotelo večkrat priti do plačila tega računa, toda vedno je bilo to brezuspešno, ker se je JNS izgovarjala, da je dolg že plačan. Kakor stoji v tožbi, ta dolg priznava tudi glavni tajnik stranke Mi-hajlovič. Pred sodiščem bo JNS zastopal Mi-hajlo Zivanović. — Če mora kmet in drugi stanovi vse do zadnje pare plačati kar državi gre, naj to stori tudi »edino državotvornac Jug. nac. stranka!

d Minister Behmen je na shodu v Viso-kem izjavil, da se pod prejšnjimi režimi ni mogel opraviti niti en državni posel, ne da bi bil zvezan s korupcijo.

NESREČE

d Požarov noče biti konca. V zidnici po-sestnika Antona Kuharja iz Dobriča pri Ma-riboru je izbruhnil požar, ki je upepelil zi-danico, stiskalnico in razno gospodarsko orodje. — Pri kočarju Francu Zorku iz Slov. Bistrice je požar upepelil ostrežje stanovan-ske hiše. — Posestniku Francu Mašatu je ogenj upepelil stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje, pohištvo, posteljnino, obleko, ku-hinjsko opremo in nekaj poljskih pridelkov.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje pri »Groguc na Grabnu pri Kamniku.

d Ogenj ga preganja. Posestnika Staro-vasnika v vasi Praprotno, Sv. Primož pod Kamniškimi planinami, že nekaj let prega-nja ogenj. Leta 1932 mu je na Mali planini pogorela pastirska koča. Postavil je novo. Pred dvema letoma mu je požar uničil go-spodarsko poslopje, nova zgradba pa ga je toliko stala, da se je moral znatno zadolžiti. Zdaj mu je pa pogorela hiša, katero je imel!

zavarovano za majhno vsoto. Iz gorečega poslopja niso mogli nič rešiti.

d Trije požari. Ogromen požar je bil oni ponedeljek v Selnici ob Dravi. Gorelo je imetje trgovca Jagriča ter je požar povzročil četrt milijona škode. — Kar dva požara so imeli v Leskovcu pri Pragerskem. Zgoreli sta gospodarski poslopji posestnikoma Stan-ku Pogorelcu in Blažu Pivku.

d Iz še: požari. V Slovenskih goricah je gorelo kar na treh krajih. V Crkvenjaku pri Sv. Trojici je zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Gere Zorec. Uničeno je poslopje, svinjaki, ves inventar in dve svinji ter je škoda 20.000 din. — V Ivanjskem vrhu, občina Crkvenjak je zgorela viničarija posestnice Podgoršek Marije. Plameni so uničili viničarsko stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Škoda je 20.000 din. — Tretji požar je bil v Hercegovčaku pri posestniku Ivanu Boroviču. Zgorelo je gospodarsko poslopje z vso zalogo krme, stroji itd. Škoda je 40 tisoč dinarjev.

d Lestev se je prevrnila. V Ljubljani je 25 letni delavec Vojteh Pokorn popravljal električne napeljavo. Ko je stal vrh lestve, je pridržal odnekod voz s konjsko vprego in se po neprevidnosti zadel ob lestev. Lestev se je prevrnila, z njo pa tudi Pokorn, ki si je pri padcu zlomil levo roko v zapetju in se tudi sicer poškodoval.

d Električni tok je ubil rudarja Božila Franca v Loboju pri Celju.

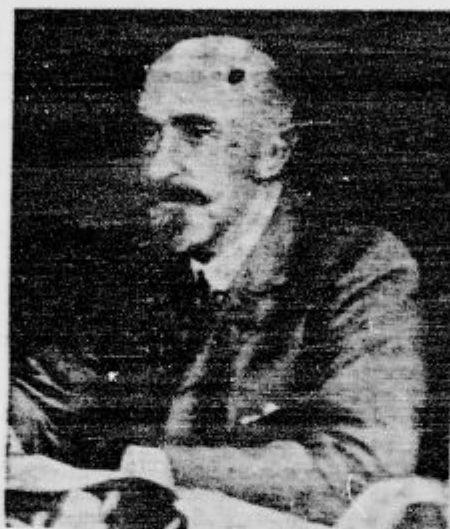
d Ko je vozil vagončke na meškem klanecu, 21 letni Anton Kukavica, doma iz Device Marije v Polju, je bil uslužen kot delavec pri Dukiču. Zadnje čase je vozil vagončke na meškem klanecu, kjer delajo cesto. Ko je peljal vagonček, se mu je ta prevrnil in mu zmeškal desno roko v zapetju.

d Z jablane je padel. V Slivnici pri Mariboru se je ponesrečil 34 letni delavec Vodenik Rihard. Obiral je jabolka in padel z jablane. Priletel je z usti na plot ter si izbil večino zob in močno presekao ustnice.

d Ko so pastirji kurili ogenj je prišla preblizu Stovnikova štiriletna hčerka iz Pameš pri Mariboru. Vnela se ji je obleka. Začela je bežati proti domu. Beg je plamen še bolj razvnel in tako je nesrečni otrok pribežal domov že ves ožgan. Po nekaj urnem trpljenju je dekletce umrla.

Prejšnji teden je zbral vodja nemške države Hitler ogromne množice svojih pristašev na zborovanju v mesto Nürnberg. Moč Nemčije za slučaj vojne kaže naša slika.

Smrt v večnem tedu. Znan francoski raziskovalec Charcot se je z ladjo »Pourquoi pas« (»Zakaj ne«) odpravil proti severnemu tečaju. Ladja je zašla med ledeno skladi, ki so jo zatrhili. Poleg Charcota je našlo smrti še 30 mornarjev. Samo eden se je rešil.

V vsako hišo Domoljuba!

V Loenseju na Norveškem se je utrgal hrib. Velikanska množina kamena je zatrhnila v jezero. Dve vasi sta razdejani in pod razvalinami je ostalo 72 mrtičev.

d S strehe je padel in se je ubil 21 letni kleparski pomočnik Oswald Milnarč v Mariboru.

d Dve smrti nesreči. V vodnjaku posestnika Stefana Kozica iz Murskih Petrovcov je žena posestnika zjutraj, ko je hotela zajeti vožo iz vodnjaka opazila v njem moško truplo. Obvestila je takoj moža, ki je z pomojo sosedov utopljenca izvelkel iz vodnjaka. V njem se spoznali občinskega delavca J. neza Gaberja iz Petanjev, ki je najbrj ponoči po nesrečnem naključju padel v vodnjak in utonil. — V Vukovskem vrhu se je z neprevidnosti 30 letna posestnica Marija Venjak s samokresom ustrelila v srce in pri priči običajna mrtva.

d Nežgoda za nevrože. Nevarno se je ponesrečil 12 letni Franc Znidarič, sin posestnika v Črešnjevcih pri Gornji Radgosi. Pri presanju sadja je prišel z desno roko pod stikalnico, ki mu jo je popolnoma zmeškal in se je bati, da izgubi celo zapetje. — Cecilija Erhardt, 24 let stara kći posestnika v Cvetkovi pri Veliki Nedelji, se je pod kratkim picila s srpom v podkolenico leve noge. Ker je pa rano zanemarila, je nastopilo zastrupljenje in je njeni stanje zelo resno. — Ivan Gomilšek, 44 let star posestnik pri Sv. Urbanu, je opravljal konje, pri tej priliki ga je konj brcnil v levo nogo s tako silo, da mu jo je zlomil.

d Sreča v nesreči. Konjač Potočnik je na Ščavnici kopal gramoz v globokem vodoravnem rovu Senekovičevega rudnika. Pri kopanju se mu je nenadoma prišel rušiti rov od spredaj, naku je Potočnik takoj zbežal iz rova. Ko je že skraj izstopil iz rova, se je še vsula ena plast in Potočnika pokopala do glave. Potočnika so domači komaj izkopali iz zemlje, kjer je dobil lažje poškodbe. Nesreča pa bi bila lahko zahtevala človeško btev, ker se je takoj, ko so Potočnika potegnili iz blata, vsula velika plast gramoz in pa blata. Da ni prišlo do te nesreče, se je zahvaliti domačin, ki so ga takoj rešili.

d Toverni vlak ga je razmesaril. Najpogostejše se ob železniških progah dogajajo težke nesreče ravno na krajih, kjer cesta soče to progo v ostrem ovinku. Navadno je tam tudi nemogoče, da bi človek, ki se v tem trenutku mudi na nevarnem križišču, imel dovolj razgleda in še pravočasno mogel

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Položaj na španskih bojiščih je bil pretekli ponedeljek približno sledeči:

Na severni fronti so uporniki prodrli do Trubija, kjer je tovarna orožja. Ta kraj leži 15 km od Ovieda. Na zapadnem delu severnega bojišča so uporniki zavzeli Zumajo, ki leži 120 km od trdnjave Bilbao. Na vzhodni fronti so vladni oddelki oddaljeni 15 km od Teruela.

Severno od Madrida so uporniki v dolini Ložoje, 65 km od Madrida. Na bojišču, zapadno od mesta Talavera se nahajajo uporniške čete polkovnika Jagve 30 km od Toleda in 80 km od Madrida.

Na južnih bojiščih nič posebnega. Naj omenimo le to, da se je uporniški obroč okrog Malage, ki je še v vladnih rokah, zelo zožil, in sicer z zapada na 70, s severa pa na 40 km, in da so vladni zvesti rudarji še vedno v posesti mesta Rio Tinto, ki leži ob portugalski meji.

Kakor smo že pisali, se dviga nad mestom Toledo, ki je še v vladnih rokah, srednjeveška trdnjava z imenom Alkazar. V ti veliki srednjeveški trdnjavi so se pred dvema mesecema utaborili gojenci vojaške šole v Toledu, ki so prestopili na stran upornikov. Ves čas do zadnjih dni so gojenci vojaške šole z brezprimerno hrabrostjo odbijali vse napade rdečih polkov, kateri so hoteli za vsako ceno zavzeti to važno točko. Vladni oddelki niso mogli na noben način zlomiti odpora branilcev. V trdnjavi je bilo z ženami, otroci in starčki, kateri se niso marali vdati komunistom, okrog 1800 duš. Zato so se rdeči odločili, da ogromno trdnjavo po podzemskih hodnikih, ki so jih napravili vladni rudarji, z minami začeno v zrak. Tuji diplomatije so posredovale takoj pri španski vladi, kakor pri upornikih, naj bi spravili na varno vsaj starčke, žene in otroke. Toda ogromna večina 1800 duš broječega prebivalstva Alkazarja je sklenila, da hoče umreti z vojaškimi gojenci vred junške smrti.

Nekega jutra je zletela ogromna trdnjava v zrak. Točno število žrtev ni znano, je pa gotovo veliko. Vendar je na čudo ostalo še precejšnje število vojaških gojencev pri življenju. Kakor hitro so hoteli vladni vojski zasesti raz-

valine Alkazarja, so namreč naleteli na oster odpor junaških kadetov in so rdeči po krvavem spopadu morali zapustiti porušeno trdnjavo. Po hudem boju so vladne čete končno prisilile upornike, da so se umaknili v kleti, odkoder so se gojenci vžvezdili okrog svojih strojin. Vladne čete so tedaj zasedle vse vhode v kleti. Nekaj rdečih je izkopal v kleto steno zgradbe veliko luknjo in rdeči so vrgli v notranjost deset dinamitnih bomb, pa menda niso napravile posebne škode, ker so temelji zgradbe zgrajeni iz granita in so zidovi zelo debeli. Obleganje porušenega Alkazarja po rdečih vladnih četah se nadaljuje in ves svet želi, da bi uporniške čete, ki prihajajo na pomoč junaškim vojaškim gojencem, čim prej izvršile svojo nalogo.

KATOLIŠKA CERKEV

Katoliška cerkev. To in ono. Iz osrednje frančiškanske hiše je odšlo v juliju v misijone 50 novih frančiškanskih misijonarjev v najrazličnejše dele sveta. — Na Gregorijanski misijonski šoli v Rimu so proglasili za doktorja misijonske znanosti tudi Poljaka Edmunda Krausa. — Na misijonsko postajo Marango v vikarijatu Kilimandžaro v Afriki je zašel pred kratkim divji leopard. Zamorec so planili nanj oboroženi s sulicami. Ujeti leopard se je divje pognal proti prvemu zamorcu, ta pa ga je spretno ujel za prednje roge in ga dvignil kvišku. Drugi so potem potisnili v zver svoje sulice, toda leopard se ni dal kar tako odpraviti. Predeu se je zgrudil mrtev na tla, je zadal trem svojim napadalcem globoke rane. — V Pasumi na Kitajskem je taborilo kakih 160 dijakov. Med njimi je 50 katoličanov. Ti so šli vsako nedeljo 9 kilometrov daleč k sv. maši, mnogi celo teš, ker so hoteli prejeti sv. obhajilo.

ITALIJA

s Drebiš. V noči od 14. na 15. t. m., ko je po vsem Primorju divjal hud vihar, je gorelo tudi v rihenberškem okraju, in sicer v

Brijah pri Alojziju Ličanu. Hiša se je vnela najbrž od iaker iz kuhinje, ki jih je veter zanesel na streho. Pri tem so zgoreli trije otroci, ki so spali v sobi, katera je začela prva goreti. Starši, ki so z drugimi otroki spali v drugi sobi, so jih hoteli rešiti, pa jih niso mogli in so konaj sami utekli smrti. Bajta je popolnoma zgorela, revna družina je pa našla zavetje pri sosedih. — V isti noči je strela ubila 15. t. m. 13 letnega Bogomila Breliha na Bukovem pri Cerknem. Bila je namreč viharna noč in je udarila strela v hišo Franca Mavriča, ki je začela goriti, pri čemer je zgorelo tudi veliko sena in živine v hlevu. Fanta so našli zelo zoglonelega. Druge škode je nad 20.000 lir. Tudi na Jasnem pri Cerknem je ta čas gorelo v hiši Jožeta Zajca, pa na Zgornji Kanomliji pri Ivanu Močniku. Oba imata ogromno škodo zlasti na senu. — V isti noči je v Istri požar uničil nad 10.000 kvadratnih metrov gozda med Vodnanom in Perojem v puljskem okraju. V Peroju je ogenj uničil več sena kmetu Ivanu Matiču. — Tudi na Stari gori pri Gorici je gorelo pri Francu Hrovatinu. Ogenj je uničil skoraj vso hišo ter ogromno množino sena; škode je nad 25.000 lir. Pa tudi v številnih drugih krajih so požari napravili večjo ali manjšo škodo. — Karabinerji so zaprli na Slapu pri Vipavi 67 letnega Franca Kosmača, ker so v njegovi hiši našli nekaj dinamita.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Kako Čehoslovaki in kako mi. V Belgradu bodo zgradili veliko pristanišče na račun skupnih državnih sredstev. V Čehoslovaki delajo to nekoliko drugače. V okviru programa o gradnji novih pristanišč na plovnih rekah je uprava pomorstva in rednega prometa dne 1. julija začela graditi pristanišče v Prahovu. Čeprav je bila zadnja leta zaradi prevoza materiala v borski rudnik letna uporaba pristanišč ogromna, so v Prahovu leta in leta pristajale ladje ob prirodnem obrežju. Zato je uprava pomorstva in rednega prometa začela graditi novo in moderno pristanišče na Donavi. Gradi se iz posebnega cestnega fonda prahovske občine. Proračun znaša 2 milijona din. Dolžina keja je 175 m. Pristanišče je urejeno za polniški in tovarni promet. Pristaniški del se gradi v dve nadstropji, za nizko in visoko vodo. Dela za to novo pristanišče bodo, tako računajo, gotova prihodnje gradbeno leto. V zvezi z gradnjo pristanišča v Prahovu bodo preuredili tudi železniško postajo.

AVSTRIJA

s Razno. V Slovenjem Plajberku so umrli 84 letni Gregor Travnik, 87 letna Teresija Mavrer ter bivši dolgoletni župan, 81 letni Laussegger. — Ogenj je uničil Rotarjevo gospodarsko poslopje v Pogrčah. — V Bilčevsi so pokopali Miklavžovo mamo Marijo Ogris. Med čenanjem vnukinje jo je zadela kap. — Pod Jerbergom pri Vrbi so djal v grob kmeta Mihaela Rozeja pd. Tavčarja. V noči ko je umrl Tavčar v celovski bolnišnici, je začel njegov vsteti konj v domačem hlevu strašno regetati, da so se domači vsi preplašili. — V Logavci so pokopali 58 letnega Franca Selandra iz Loga in mlado mater Uršulo Romauch pd. Mlinarico na Jezerci. — Romarska cerkev v Lokavi praznuje letos svojo 400 letnico. — Cesto do Veliki Klek je letos obiskalo domala 1 milijon potnikov.

opaziti bližajočo se nevarnost. Tak nevaren ovinek je tudi oni ob predoru Hrastnik-Trbovlje, kjer so bili zaposleni delavci s popravljanjem proge. Tu se srečata tovarni vlak proti Trbovljam in osebni vlak, ki vozi proti Hrastniku. Dva delavca sta se sicer na opozorilo progovnega nadzornika umaknila osebnemu vlaku, nista pa pri tem opazila, da se jima od zadaj približuje tovarni. Nesreča je bila neizogibna. Tovarni vlak je podrl enega tako, da je bila vsa proga oškropljena s krvjo. Drugega delavca pa je vrglo ob skalno steno, pri čemer je dobil težje notranje poškodbe. Smrtno ponesrečeni delavec je doma iz Trbovelj in se piše Majcen.

NOVI GROBOVI

d Mlad more, a star mora umreti. Na Jesenicah je umrl upokojeni delovodja Alojzij Tratnik. — V Ptujju je izdihnil trgovec Martin Vrahl. — V Mariboru je odšla v več-

nost Smrdel Katarina. — V Celju so pokopali posestnika Franceta Samca. — V Rečici ob Savinji so položili v grob posestnika in lesnega trgovca Franca Rakuna. — V Velikih Laščah so pokopali 80 letno Amalijo Hartman. — V Mariboru je umrl višji poštni upravitelj v p. Ferdo Karis. — V Velikem Gabru pri Stični je zapustila solzno dolino učiteljica Marija Klavs. — Pri Sv. Juriju ob juž. žel. so pokopali posestnika Franca Povalja od Sv. Primoža. — V Ljubljani so umrli: Anton Tominc iz Črnega vrha nad Idrijo; Vida Bibrova roj. Perhaves; soproga pokovskega mojstra Ivanka Leskovec roj. Koblar; vdova po nadučitelju v p. Marija Likozar roj. Gros; Franc Prosenc, krojaški mojster; Simon Klimanek, Jožef Cesar in upokojenec Avgust Nišman. — Naj počivajo v miru!

Človek ne more živeti brez Boga; ali mu je bog Bog, ali pa ima kakoga malika za boga. (Scheler.)

Torej se bo splačala, če bo tudi naslednja leta enako visok obisk. — V celovski tovarni Neuner se je smrtno ponesrečil delavec Janez Duller. Odpovedala je zavora pri dvigalu. — Na cesti pri Dolini se je razlil cel sod vrelega tera na delavca Alojza Mikliča iz Tinj; delavec je zelo nevarno ožgan. — V Celovcu se je policiji posrečilo prijeti vrsto nevarnih vlomilcev. Med drugimi je za zamreženimi okni tudi Blaž Korenjak, ki ima velike grehe na vesti. — V Rožku je umrl Kupnikov oče. — V Borovljah so položili k večnemu počitku Barbaro Cemer. — V Blatu je zaspal v Gospodu Črncev oče Mihael Černej. — V brzovlaku Dunaj—Trst je na Semmeringu eksplodiral peklenski stroj. Enak atentat je bil tudi na dunajskem zapadnem kolodvoru. Uradno poročilo pravi, da človeških žrtev ni bilo, da pa je materialna škoda precejšnja. Oblasti sumijo, da gre za komunistični atentat. — Za avstrijske srednje šole je prosvetni minister določil enotno šolnino v znesku 48 S za polletje (doslej 40 S). Znižanja se bodo dovoljevala v enakem razmerju ko doslej. — Kanceler Schuschnigg je obiskal na Dunaju se mudečega angleškega kralja Edvarda. Kralju je bivanje na Dunaju tako ugajalo, da ga je podaljšal za par dni. — Prezident Miklas je odpotoval z letovanja v Vrbi. — V vabilu na Heimabundovo prireditve v Glinjah beremo tale stavek: Prireditve, ki se vrši v nemškem Rožu, torej na zgodovinskih tleh, bodi dokaz zvestobe za nedeljeno Koroško! (Kot da je ne bi z nemškimi Rožem že razdelili?) — V minulem letu je bilo v deželi 263 požarov, skupna škoda nad dva milijona šilingov. Po številu požarov prednjači celovski okraj, nato sledi šentvidski in za njim velikovski. Vsa koroška gasilska društva štejejo skupno nekaj nad 21.000 članov.

ABESINIJA

s Prizadevanje abesinskega cesarja Haile Selasia. Cesar Haile Selasi je nekemu dopisniku rekel med drugim, da pojde v Ženevo šele tedaj, ko bodo prebrana poročila abesinskega odposlanstva, če bo sploh šel osebno v Ženevo, ker se za to še ni dokončno odločil. Toda če b. se pokazala potreba, pojde sam v Ženevo. Dopisnik je nato omenil predlog, ki ga je podal britanski vladi abesinski poslanik dr.

Martin, ki zahteva pravico prehoda čez britansko posest za blago za tiste kraje v Abesiniji, ki so še samostojni. Cesar je dejal, da ima sedaj dni del Abesinije pravico oskrbovati se z orčjem, municijo in vsem kar potrebuje. Na vprašanje o svojih posebnih namerah je cesar odgovoril nedoločno: deni je, da bi njegovo bivše na Angleškem utegnili trajati tudi dalje časa.

PALESTINA

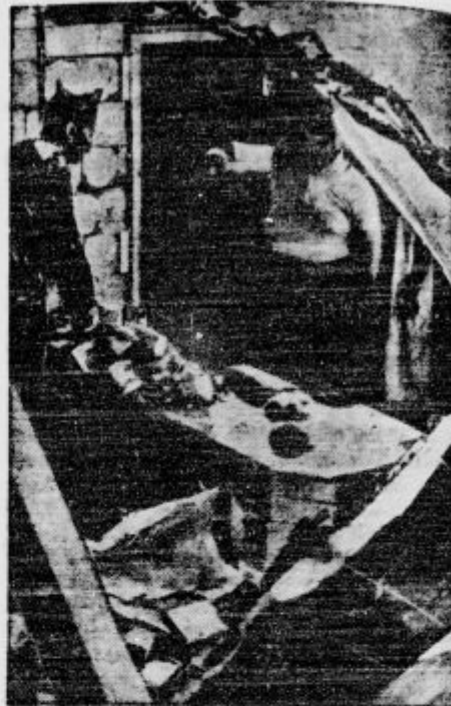
d Nemirov noče biti konec. Angleži so nad Palestino zopet proglasili obsedno stanje in razne druge izredne mere. Poslali so nad uporna arabska plemena, ki hočejo nasilnim potom preprečiti naseljevanje Judov v Sveto deželo, tudi več vojaštva. V zadnjem času so Arabci poostriili boje z angleškim vojaštvom. Na več mestih so pobili angleške čete z častniki vred. Angleži pošiljajo nad razjarjene upornike vojna letala.

FRANCIJA

s Pred odločilnim preokretom v notranji politiki? Časopis »Echo de Paris«, ki velja za glasilo francoskega generalnega štaba, odločno zahteva, da ministrski predsednik Blum odstopi, ker ni sposoben rešiti zavoženega francoskega gospodarstva. V isti številki prinaša list poziv člana francoskega generalnega štaba generala De Castelmaua, naj vsi francoski državljani, ki jim je mar domovina, organizirajo samoobrambno fronto proti razdiralnemu delu ljudske fronte. General pravi, da se je to v južni Franciji že zgodilo, in da so se tam vsi miroljubni ljudje brez razlike strank redinili v obrambi proti komunistični propagandi. Komunisti so se tem umaknili, kakor povsod, kadar nalete na organiziran odpor. Vsi ti dogodki pričajo, da stoji Francija pred odločilnimi preokreti v svoji notranji politiki.

NEMČIJA

s Uradniki, člani prostozidarskih organizacij, izgube službo. Nemški notranji minister Frick je izdal odlok, da se morajo odpustiti iz službe vsi uradniki, ki so člani prostozidarskih društev. Izjema velja le za one uradnike, ki so si pridobili izredne zasluge za hitlerizem ali ki so že pred nastopom hitlerjevske vlade izstopili iz frimazonskih lož.

Iz Španije: Letalska bomba je padla v bolnico Rdečega križa.

POLJSKA

s Prva šola brez verske vzgoje. V poljski Varšavi so nedavno odprli prvo šolo brez pouka v veri in brez verske vzgoje. Šola je kajpada zasebna ter je v upravi Poljske zveze svobodomislecev, plačujejo pa jo socialistične organizacije. To je nekaj novega za Poljsko, ki doslej takšne šole ni imela. Ljudstvo je ne mara, zagrizeni marksisti na Poljskem pa bi radi posnemali svoje marksistične brezbožniške bratce v Rusiji.

DROBNE NOVICE

Romunski kralj pojde menda v Rim na političen obisk.

Abesinska kraljica je odpotovala iz Jeruzalema v London.

25 japonskih častnikov je izgubilo življenje, ker je vlak med Harbinom in Vladivostokom v Sibiriji skočil s tira.

500 komunističnih skladišč orožja imajo francoski komunisti v Parizu. To bo še bolj.

Za malarijo je zbolel albanski kralj.

130.000 bivših bojnikov je korakalo te dni za procesijo katoliškega shoda v francoskem Lurdu.

40.000 ljudi se je udeležilo protibolševiškega katoliškega shoda v francoskem Strassbourgu.

42.500 dijakov se je vpisalo letos na vseučilišča v ameriškem New Yorku.

15 milijard bodo žrtvovali za javna dela Čehi.

Trocki se hoče preseliti v špansko Barcelono. Bo moral kmalu bežati tudi od tam!

Ženske advokate predvideva nov načrt tozadavnega zakona v Turčiji.

Zerote proti predsedniku Španije Aznar je odkrila madridska vlada.

V nekem dunajskem zdravišišču je premrnil 79 letni bivši predsednik grške republike Zaimis.

Strajki v Franciji. V Marsejlu do zavrženja kovinski delavci, da bi dosegli kolektivno mezdo.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Dvignimo kmetijstvo!

(Misli k načrtu o pospeševanju kmetijstva.)

Pri načrtu za pospeševanje kmetijstva je gledati v prvi vrsti na to, da se zboljša gospodarski položaj kmeta, ki je postal nevzdržan. Kmečki stan živi v velikem mrtvili in je vsako pospeševanje kmetijstva enostransko in malo uspešno, če se predvsem ne zboljša gospodarski položaj kmeta in se mu s tem ne omogoči, da z dohodki iz svoje kmetije more kmetijo zboljševati in urejati. Nujno je torej:

Da centralna vlada ustvari pogoje, pod katerimi se bo moglo gospodarsko stanje kmetov čim prej izboljšati, in sicer s tem, da omogoči znošno sorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami potrebščin, ki jih mora kmet kupovati. V ta namen naj poskrbi za dobre trgovske pogodbe, da bo mogel kmet svoje produkte, zlasti živino in les, pod ugodnimi pogoji izvažati. Poišče naj trge, kjer bo mogoče za naš izvoz doseči primerne cene. Izvoz naj pospešuje, ne ovira, z dobro ureditvijo denarne izmenjave z inozemstvom in z ugodnejšimi železniškimi tarifami. V ogromno škodo kmetijstva je to, da se industrija preveč štiti ravno na škodo kmetijstva! Carine na uvoz kmetijskih potrebščin (umetnih gnojil, strojev) se morajo odpraviti ali pa vsaj zelo znižati. Naše skromno gospodarstvo sedanjih carin ne prenese. Centralna vlada naj oživi obtok denarja in omogoči denarnim zavodom redno poslovanje. Izdela naj nov davčni zakon, da se bo mogel poiskati denar tam, kjer je (velekapital, industrija itd.), mesto da se stiska iz ljudi, ki nič nimajo. Omili naj se takoj davčna praksa napram kmetu. Vlada naj pospešuje kmetijsko zadružništvo in ustanovitve kmečke zbornice, da bo mogel tudi kmet svoje koristi uspešno braniti in zastopati.

Vlada naj, če hoče prav zaščititi kmečki stan, upošteva, da je gospodarske krize krivo predvsem to, da je kmečki stan, ki je najštevilnejši v državi in ki je bil glavni odjemalec industrije, trgovine in obrti, radi preniknih cen kmetijskih pridelkov izgubil svojo kupno moč. S tem je izgubila industrija, trgovina in obrt glavnega kupca in zato tovarne, rudnike itd. zapirajo in delavce pokličejo

na cesto. Z izboljšanjem gospodarskega položaja kmeta bi se izboljšalo vse gospodarstvo. To povsod vidimo.

Tehnično izboljšanje kmetijstva oziroma kmečke produkcije, njene kakovosti in način vnovevanja, je v naših razmerah še toliko bolj potreben, ker imamo mala posestva. V tem oziru bi k načrtu za pospeševanje kmetijstva, ki ga bo sestavila banska uprava s sodelovanjem kmetijskih odborov, organizacij in ustanov priporočali sledeče: Kmetijska pospeševalna služba naj se preuredi tako, da bo prenešana čim bolj na deželo in da bodo strokovnjaki v stiku s kmetom. Sreskim kmetijskim referentom naj se dodelijo pomočniki oziroma inštruktorji za posamezne panoge, katere naj se zboljšujejo po natančnih in preizkušenih načrtih.

Vse naše žolstvo potrebuje temeljite reforme. Šola — posebno na deželi — mora učiti to, kar

SCLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEČ 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Človek v življenju potrebuje. Vidimo pa, da se posebej v srednjih in višjih slohah, kjer se vzgajajo ljudje, ki naj narod, torej predvsem kmečki stan, vodijo in mu pomagajo, prav ti ljudje trapijo in mučijo s masami nepraktične stvarine, dočim se res potrebne stvari vse premalo upoštevajo. Predvsem velja to za učiteljsko, kamor je treba namestiti primerno število strokovnjakov in vpeljati več pouka o kmetijstvu in gospodinjstvu. Tudi ostali profesorji naj bi dobili mesta na učiteljski šoli tedaj, ko bi že nekaj let službovali med narodom, da bi se tako seznanili z življenjem in

potrebami naroda, kateremu je treba vse žolstvo čim bolj približati, ne pa odtujevati, kakor se to sedaj dela.

Kar se tiče pospeševanja živinoreje in pradičereje, je preskrba dobrih plemenjakov še vedno zelo pomanjkljiva, kljub temu, da daje kmetijski odbor precejšnje vsote iz proračuna v ta namen.

Poleg podpor, ki jih daje banska uprava za napravo gnojilnih in gnojnih jam, kar je vse-kakor najboljša obrnjen denar, naj bi se podpiralo tudi izboljšanje oziroma zidanje hlevov in svinjakov.

Gradnja silosov, ki se na dolenski strani razveseljivo širi, naj se raztegne na vso Slovenijo. Pospešuje naj se zboljšanje travništva in pridelovanje silozne krme.

Prav tako je treba proučiti, katere vrste domačih obrti bi bile še donosne, da se vpeljejo na malih kmečkih domovih, ker je nujno vprašanje, kako zagotoviti obstoje družinam na malih posestvih.

V pogledu sadjarstva naj banska uprava napne vse svoje sile, da spravi to panogo gospodarstva na višino, kajti sadjarstvo je pri nas zastopano, kljub temu, da je ravno ta panoga ena izmed tistih, ki bi donosala velike vsote denarja, če bi bila organizirana in pravilno pospeševana od oblasti.

Gozd je rezerva, ki naj služi za izboljšanje ostalih panog, za investicijo v kmečkem gospodarstvu in za kritje drugih izrednih izdatkov na kmetiji. Žal mora služiti v teh časih dostikrat za kritje tekočih izdatkov in večkrat se pri današnjih razmerah zgodi, da še tehr ne more pokriti.

Banska uprava naj pospešuje pogozdovanje. Ker naši gozdni posestniki, ki so po večini majhni, ne zmorejo izdatkov za gozdne sadike, je potrebno, da banovina nudi gozd. posestnikom v naprej zadostno število gozdnih sadik na razpolago.

V poljedelstvu je treba vpeljati moderno poljsko orodje. Umetna gnojila so nujno potrebna, zahtevati je samo odpravo previsokih carin na uvoz gnojil oziroma surovin za gnojila.

Tudi čebelarstvo po večini krajev Slovenije ni razširjeno toliko, kot je potrebno za zadostno oprave poljskih rastlin. Ker je z vpeljavo žnidaršičevega panja postalo čebelarstvo bolj donosno, ne bo težko čebelorejo dvigniti do potrebne višine. Potrebni so praktični tečaji na vzornih čebelarstvih.

Kar se kmetijsko-gospodarskih organizacij tiče, je pri težkih gospodarskih prilikah skoraj ne-

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Jaz se tako zelo bojim za te!«

»Moj sklep je storjen,« je odvrnil suho Mark Avrelj.

Favstina je povesila glavo v znamenje, da se vda tej neizogibnosti.

»Tvoja volja,« je rekla, »je vsakemu Rimljanu, ne izvemši žene, najvišji zakon. O, da bi bogovi branili tvoje sveto življenje in okrasili tvoj triumfalni voz z najuglednejšimi ujetniki!«

Nekaj časa je stala, kot zatopljen v misli in se grizla v spodnjo ustnico. Tedaj se je neprijetno zabliskalo v njenih očeh in nadaljevala je: »Upam, da boš storil, kar bo mogoče, da dobiš onega izdajalca živega v roke, onega upornika, ki je povzročil ta vojaški vihar nad našo državo. Rada bi ga videla vklenjenega v verige pod kolesi tvojega zmagovalnega voza!«

»Ti govoriš o Serviju?«

»Govorim o oni kači, ki grize v roke svojega dobrotnika, kateri jo je gojil na svojih prstih. Ako bi ta pošast prišla v tvoje roke, izročil jo meni in kaznovala bom njegovo ošabnost tako, da bo zavidal najbednejšega med vsemi bedniki. Bo namreč služabnik moje najzadnje služkinje, njen ubogljiv pes, njeno zaničevano orodje, dokler se ne zaduši v svojem žolcu.«

»Ali si osebno poznala tega upornika?« je vprašal Mark Avrelj, začuden nad sovraštvom, ki je sikalo iz glasu njegove žene.

Favstina je bila v zadregi. Njena rdečica ni usla paznemu cesarjevemu očesu. Ker se je hotela izogniti, je odgovorila: »Njegovo ime pozna in sovraži danes vsaka Rimljanka!«

Nato je naglo odšla.

Ko se je zagnila za njo vratna zavesa, je zaigral bridek nasmeh okrog Markovih ust.

To je bil torej vzrok, zakaj se ji je zopet povrnila govorica in nežnost davno minulih let. Ta posonski barbar je z njo pokvaril...

»Dol ti ga bom v oblast,« je mrmral cesar sam s seboj, »kajti tudi najstrožje sodišče ga ne bo krutjeje kaznovalo kot užaljeno samoljublje strašne ženske.«

Zaploskal je z rokami in ko se je pojavil na to znamenje pretorijanez na pragu, je vprašal: »Ali še ni šel božanstveni Lucij Ver danes nič iz palače?«

»Božanstveni vladar je obedoval danes doma,« je odgovoril vojak od cesarske telesne straže.

»Ako bi prišel slučajno senator Fronto, mu reci, naj me počaka.«

Mark Avrelj si je sam oblekel togo in odšel v oni del palače, kjer je prebival njegov brat.

25.

Lucij Ver je počival po obedu v stebrišču na zlati postelji pod škrlatnim baldahinom. Motna bledeost je pokrivala njegov obraz, prepoteni bujni lasje so se mu neurejeno vsipali po čelu. Popolnoma mirno je počival, roke so mu mrtvo visele na obeh straneh navzdol. Od časa do časa je vrkaval zrak, kot iz vode potegnjena riba.

»Utihi! st. jaz pa zahtevam od vas svojo zabavo,« je jecljal, ko ga je požirane dušilo.

Nihče ni utihnil, ampak ko so njegovi gosti videli, da ima zadosti vina, so odšli drug za drugim iz palače, ker so ravno tako potrebovali počitka, kot on sam. Samo osebni zdravnik in dva neločljiva tovariša sta ostala pri njem: Mark Kvinktilij in senator Mucij.

»Bojim se samo, da bi me drugič ne napadla,« je rekel tiho zdravnik, ki se je sklonil

nad cesarja. »To bi bil začetek konca. Škoda bi bilo tako dobrega gospoda!«

»Pije brezmerno,« je pripomnil komornik, »in zdrži vedno manj. Nekaj časa sem izgubila zavest že po prvem vrču falernca.«

Zdravnik je drgnil »božanskemu« pijancu gornjo ustnico in senca z arabkim oljem, in mu vtaknil v usta gobo, namočeno z Galenovim zdravilom.

»Jaz se a božanska stvar,« je jecljal Lucij Ver in se nepotrepljivo zvijal. »Smrtniki! žrtvujte mi!.. Muhe brne in nadlegujejo boga.. Zapodite muhe ven!«

Hotel je dvigniti desnico, da bi odstranil gobo iz ust, a roka mu je omahnila.

»Ne maram vašega nektarja, pa tudi ne vaše ambrozije!« je na pol v spanju jecljal in se tresel. »Hočem nazaj na zemljo... na Olimpu nimate dobrega vina... Stari Jupiter, osel, nima pojma o dobri pijači!«

Končal je stavek z novim krohotom.

Od one strani palače, kjer je stanoval Mark Avrelj, so se bližali hitri koraki v smeri proti stebrišču, kjer je počival Lucij Ver.

»Starejši imperator!« je zašepetal Mark Kvinktilij in se skril naglo z Mucijem za vodnjak, zasajen z inozemskimi rastlinami.

Ko je videl Mark Avrelj v kakem stanju se nahaja njegov brat, je osramočen povesil glavo. Tolikokrat je bil že priča takih primerov in vendar se še ni mogel navaditi na pogled sramotnih posledic pijanosti.

»Lucij!« je zaklical in položil roki na mrzlo bratovo čelo.

»Nočem!... Pustite me!« je jecljal Lucij Ver. »Mati Juno je stara in grda babica... Vaš Olimp je navadna egiptovska beznica... samo stare pokveke!«

»Lucij!« je ponovil Mark Avrelj in prijel brata za obe rame in ga tresel. »Zbudi se! Barbari so pred Oglejem!«

mogoče vzdrževati vse kmečke organizacije. Treba je na tem mestu korenito izpremembo in revizije, kajti sicer se zna zgoditi, da bo kmet vsled »prevelike organiziranosti na vse mogoče načine, ki imajo videz gospodarskih organizacij, še huje zabredel. Potrebno je, da resno razmišljamo o tem, kako poenostaviti naše organizacijsko delo s tem, da se najde prava oblika gospodarske organizacije. Danes smo dobili že to obliko v Kmečki zvezi, ki ima že svojo lepo zgodovino in katere glavni namen je pomagati kmetu tam, kjer ga človek najbolj tišči. Predvsem pa je zahteva vsega slovenskega podeželja po čim prejšnji ustanovitvi kmečke zbornice — zastopnice izžarnenega in obnemoglega kmečkega prebivalstva in njegovih teženj.

Kmečki tabor na Brezovici

dne 4. oktobra 1936.

V nedeljo, dne 4. oktobra bo na Brezovici pri Ljubljani kmečki tabor za okraj Ljubljana-okolica. Ta kmečki tabor naj pokaže na eni strani močno in organizirano stanovsko miselnost, na drugi strani pa naj bo izraz naše volje, da smo pripravljeni, izraz naših gospodarskih stremenj. Na zunaj naj ta tabor pokaže vsem in vsakomur, da je Kmečka zveza lista, ki je v današnjih časih edino sposobna, da vodi in pripelje kmetu v boljše čase. Nič veseljenja in popivanja Brez veseliče in plesne godbe bomo pokazali, da so naši cilji višji in resnejši.

Tabor se bo pričel z mašo na Brezovici ob 9. zjutraj. Pred cerkvijo na Brezovici je tudi zbirališče laborantov. Po maši bo krenil sprevod proti zbornemu prostoru z godbo na čelu. Vsi, ki imate slovenske narodne noše ali zelene obleke, se vanje napravite, da bo na ta način sprevod in tabor tem pestrejši in da bomo tudi na zunaj prikazali sijaj in moč naše mlade organizacije.

Kot slavnostni govorniki bodo nastopili tišči dan sami naši najboljši in najzastojnejši močje: predsednik Kmečke zveze Janez Brodar, načelnik okrajne Kmečke zveze Šušelj in dr. Voršič iz Ljubljane.

Tabor bo na prostem ob lepem vremenu, v slučaju pa, da bi deževalo, bomo zborovali v tistem in prostornem prosvetnem domu na Brezovici.

Udeležba na tem taboru je za vse člane kra-

jevnih organizacij v ljubljanskem okraju strogo obvezna. Tudi iz ostalih krajev Slovenije naj se člani Kmečke zveze udeležijo tabora. Dolžnost vsake krajeve organizacije je, da pošlje na tabor vsaj močno zastopstvo. Udeležje naj se tabora ne samo moški, temveč tudi ženske, predvsem pa pletje, da bo udeležba mladine velika. Za kritje stroškov tabora bomo na taboru prodajali posebne znake, katere naj laborantji kupijo. Cena teh znakov bo zelo nizka.

Vsaka krajeva organizacija Kmečke zveze v okraju Ljubljana-okolica naj se nemudoma sešane k seji in po svojih močeh vpliva na to, da bo udeležba čim večja.

Iz pisarne Kmečke zveze

V zadnji številki »Domoljuba« smo pomotoma objavili, da bo plenarna seja vseh odborov Kmečke zveze dne 27. septembra. Ker so glavni funkcionarji Kmečke zveze za to dan zažrti z neodložljivim delom drugod, plenarna seja ne bo mogla biti omenjenega dne, zato smo jo preložili na nedoločen čas.

Vse krajeve Kmečke zveze, ki niso prejele okrožnice št. 3, prosimo, da to takoj javijo pisarni KZ, Miklošičeva cesta, Vzajemna zavarovalnica. Okrožnica je programatične vsebine, zato je prav, da ima namenj po en izvod vsake krajeve organizacije. V kratkem izide nova okrožnica, ki bo obsegala celoten program Kmečke zveze.

V nedeljo, dne 27. septembra bo seja odbora Okrajne kmečke zveze za okraj Ljubljana-okolica. Obravnavati se bo poleg drugih stvari predvsem kmečki tabor na Brezovici. Nujno opozorjamo vse odbornike Okrajne kmečke zveze, da se te seja govtovo udeležijo. Predvsem prosimo odbor Krajeve kmečke zveze na Brezovici, naj bo na seji polnoštevilno zastopani. Seja bo v posvetovalnici lajnjske Kmečke zveze na Miklošičevi cesti v novi palači Vzajemne zavarovalnice ob 11. uri dopoldne.

V petek, dne 25. septembra ob 14. uri popoldne se bo vršila v prostorih kinistva v Vzajemni zavarovalnici seja glavnega odbora Kmečke zveze.

★

V nedeljo, dne 20. septembra se je ustanovila podružnica Kmečke zveze tudi na Barju pri Ljubljani. Obe sobi gostinice Stele sta bili polni zborovalcev, ki so pozorno sledili izvajanjem za-

stopnika Glavnega odbora dr. Voršiča. Izvoljen je bil soglasno odbor, kateremu načeljuje Maza Edvard.

Ziri. Preteklo nedeljo se je tudi v tej volni obmejni župniji, ki se že od nekdaj odlikuje po zavednosti in naprednosti naših lumskih ljudi, ustanovila Krajeva kmečka zveza. Ustanovni občni zbor je bil po rani maši v šoli. V imenu upravnega odbora je navzoče pozdravil gospod Denšar ter jim pojasnil potrebo stanovske organizacije Kmečke zveze. Zastopnik glavnega odbora Benko jim je v svojem govoru obrazložil program Kmečke zveze, in kako si Kmečka zveza zamisla rešitev prečnih gospodarskih vprašanj, pred katerimi stojijo naše kmetijstvo. Govornikova izvajanja so poslušalce zelo zadovoljila. Za načelnika Krajeve kmečke zveze je bil izvoljen posestnik Poločnik na Dobračevem, ostala odborška mesta so zasedli sami zavedni kmeti, ki so, na hudi fanlov je precej med njimi. Zekimo, da bi ta Krajeva kmečka zveza vztrajno in uspešno zastopala koristi kmečkega stanu v tej važi obmejni poslojanki.

NAZNANILA

n Odrum priporočamo ljudsko igro s petjem v šestih slikah »Zagorski zvonovci. Druga skrajšana in predelana izdaja, prirejena po znani »Domoljubovi« povesti. Pošilja: Kušar Tone, Reteš št. 20, p. Skofja Loka.

n Izgubljena je bila 8. septembra na poti od Rakovnika do Trebeljvega lastnika z večjo vsoto denarja in raznimi listinami. Pošten najditelj naj listnico z denarjem vrne proti nagradi lastnika: Škoda Franca, delavca, Reka-Gor št. 21, p. Litijski, ali jo izroči obd. uradu Trebeljve. 3. Litijski.

n Zorko Prelovce: Nove nagrobnice za molki zbor. Št. 1. Vse na svetni mizi. Št. 2. Godiš je la zelen (Prijetelju ob domu). Cena vsaki partituri 3 din. pri večjem naročilu popust. Naslov: Prelovce, Ljubljana. Dve lahki, posni nagrobni, ki bosta zborom dobrodošli.

n Vrhulica. Veliko zanimanje vlada za nove igre, ki jo pripravljajo naše društvo rok. pou. »Prasnik svetovnih dejenj«. Popolnoma nove kulise bodo podpirale odersko osarejo. Prva predstava bo v soboto 26. sept. ob 8. svečer v Rokodelskem domu. Nabavite vstopnice v predprodaji pri Jerkeriku! Predstave bodo že v nedeljo 27. sept. ob 8. svečer in v nedeljo 4. okt. ob pol 4 popoldne. Vstopnina je kljub velikim stroškom obiljna.

»Oglej!« je izgovarjal Lucij Ver in odprl svoje zmešane oči. »Oglej je siromahno gnezdo. saj nima niti poštenega cirkuša.«

»Zbudi se!« je klical Mark Avrelj, »ali te bo spravilo k zavesti kričanje Markomanov, ko bodo oblegali rimska vrata.«

»Markoman!... izvrstni vozniki... izborni borci.«

Mark Avrelj je opazoval svojega brata žalostno in odčujoče.

»In v!« — se je obrnil po daljšem molku k zdravniku in komorniku — »ridva bi lahko boljše pazila na svojega gospoda. Čez tri dni bo hitel božanstveni Lucij Ver s menoj v Ogled. Ako bi nastala rada njega kaka zamuda, vaju bo mamutinska ječa spomnila vajinih dolžnosti.«

Potem se je prezirljivo ozrl proti vodometu in z močnejšim glasom kot navadno, je zaklical: »Zastonj se skrivaš pred mojimi očmi, Mark Kvintilij! V tvojih žilah se pretaka kri ustanovitelja Rima, a osramote te osvobodenci in avtenti, ki več store, kadar je domovina v nevarnosti. Sramota na tvojo glavo!... O Rimljani, o Rimljani!«

Tako je govoril in odšel.

»Oh, zakaj nisem bil rojen za časa prvih konzulov!« je rekel sam sebi med potjo. »Saj se ne izplača umreti za tako izgubljeni narod... In vendar mu moram biti za štiti... moram ga braniti do zadnjega diha. Vlada se ne sme vdajati obupu.«

Ko je starejši imperator odšel, sta Mark in Mucij zopet stopila k ležišču mlajšega, ki se je polagoma začel zavedati.

»Lepo te je pozdravila!« je rekel Mucij smehljaje Marku. »Sedaj boš moral obleči težko tuniko in pokazati na bojišču, kaj si se naučil od učiteljev bojevanja... saj si vredno dobro viliel meč in sulico. Zdravniki tudi zatrjujejo, da sprememba življenja in kraja zelo

poživljajoče vpliva na take pohabljenosti kot smo mi. Jaz sem pripravljen poizkusiti delovanje takega načina, ako greš z menoj.«

Mark je molčal.

»Pomislil tudi to,« se je porotal Mucij dalje, »v glavnem mestu bo postal strašno dolgočasno, kakor hitro odrine v boj božanski Lucij Ver s svojim dvorom in bodo poklicani tudi vozniki v cirkušo, kakor tudi gladijatorji pod prapote. Stara turobnost žene vse v boj. Kaj bomo potem začeli brez cirkuša in amfiteatra, brez plesalk in pevki božanstvenega Lucija. Saj bomo sami turobni od dolgega časa.«

Mark se zdaj ni nič odgovoril.

»Ti se že zdaj držiš kot prava sova!« se je smejal Mucij. »Vidim, da ti je Livija osladila življenje na vse načine. Ljubezno bitje. Kako lepa in vabljiva... brrrr! Najraje bi se pred njo skril v deželo senec.«

»Tudi tvoja žena ne bi dobila jaholke pred Parisovim sodnim stolom,« je sedaj odvrnil Mark.

»Kaj pa ti tebe briga? Ako samo plača moje dolgove, pa si lahko še dve grbi kupi na hrbet in še eno škilasto oko. Torej, kaj bo?... Ali greva v vojsko? Prememba nam bo v zabavo. Da pa koli barbarov lahko zadenejo naše glave, v tem pa ni nič strašnega. Saj si Kvintilijec. Bole, zlomljenja in različne poškodbe telesa niso v vašem rodu nič novega...«

»Vode!« je nenkrat zaklical Lucij Ver.

Zdravnik mu je hitro podal zlat vrč.

»Smešno!« je rekel drugi imperator in poljeljivo pil vodo. »Skoro ne bi človek verjel, da tudi voda diši vmes... Zakaj? Razložite mi to, vi kovači modrih besedi brez vsebine!«

S prezirljivim očesom je iskal filozofov.

»Pobrali so jo,« je mrmral. »Castilei Niča« ne vidijo radi navideznega uničenja. Tufli bodo kot lačni psi, ko jih bo enkrat pograbil Haron za tilnik in potegnil v svoje žrelo.«

Zardehal je, se integnil ter pljunil.

»Nič pametnega ni padlo v glavo bogovom, prijatelji, ko so ustvarili zemljo in ljudi... a večna enakost!«

»Božanstveni Mark Avrelj si je izmislil za te presenetljivo izpremembo,« se je oglasil Mucij.

»Ali je bil ta?« je živahno vprašal Lucij Ver. »No, kaj je bilo? Ali je bil vesel, ko me je videl?«

»O, da, na svoj način!«

»Solze je prelivl nad mojo propadlostjo!«

»S seboj te vzame v vojsko.«

»Imenitno!« je zakričal Lucij Ver v veliko začudenje drugih. »Med vojsko s Parti sem se zelo dobro, naravnost izvrstno zabaval in bivanja v glavnem mestu sem že davno sit. Nova okolica, novi utiči!... Torej bomo šli na vojsko! Sedaj pa, prijatelji, pustite me samega s Morfejem. Tudi vam bo malo spanja koristilo, da boste nocoj pri Lidiji popolnoma sveži!«

Že je bilo nebo na vzhodu rožno nadahnjeno, ko je prestopil Mark Kvintilij prag svoje hiše, v spremstvu številnih sužnjev.

Zaspani komornik ga je hotel sloči, on pa mu je z roko zabranil in rekel: »Ni treba — pustite me samega. Glasnik naj čuje.«

Služabništvo se je brez hrupa odstranilo. Njegov gospodar se je zleknil v sprejemnici za zofa in gledal v nemirno luč svetilke, ki je razsvetljevala piramido afrikanjskih svetilic.

Mark Kvintilij je prišel od ene onih po-jedin, za katere so reveži zavidali bogatine. Sikulski kuhar je zadovoljeval izbirne sladkosnedeže, izbrana vina so tekla v potokih mize so se skoraj lomile pod težo nenavadne vsebine. Nastopale so plesalke in pevke. Lidij, prvi ljubljene velikomestnih visokih gospodov, je skrbel, da je zabaval svoje goste s svojo šaljivostjo in brezobzirnostjo.

PO DOMOVINI

Proti razširjevalcem vznemirljivih vesti

Iz banske uprave smo prejeli:

Izpraznitve tekstilnih tovarn v Kranju po oboroženi sili dne 16. t. m., do katere je moralo priti, ker enodušna intervencija vseh strokovnih delovnih zvez ni imela uspeha, poziv oblasti pa je delavstvo odbilo, se je izvršila brez škode za življenje ali zdravje evakuiranih delavcev; žandarmerija in policija nista uporabili niti hladnega niti strelnega orožja.

Nepoklicani in neodgovorni vodje stavke, ki so delavstvo zavajali s nespametnim mnenjem, da bo prej prišlo do pogajanj o kolektivni pogodbi, če delavstvo vztraja v tovarnah, so izgubili ves svoj upliv in vso svojo moč, ko je delavstvo videlo, da so se pogajanja dejansko pričela v trenutku, ko so bile tovarne izpraznjene. Da bi popravili svoj položaj, se ti hujskači sedaj poslužujejo druge taktike. Razširjajo vesti, da je bilo pri izpraznitvi tovarn v Kranju večje ali manjše število delavcev ubitih in ranjenih. Nerazodno prebivalstvo nasleda takim govoricam in jih razširja dalje tudi še potem, ko se je v bolnišnicah in pri pokopališčih upravah, pri zasebnih zdravnikih in ambulantah moglo uveriti, da nihče ni maral ne ve o kaki smrti ali rani v zvezi z izpraznitvijo tovarn v Kranju dne 16. t. m.

Da bi se preprečilo to novo beganje delavstva, ki se vodi s prosojnim namenom, da se v delavstvu omaja zaupanje do oblasti kot zaščitnika delavskih interesov, je banska uprava naročila vsem okrajnim načelnikom in predstojnikom mestnih policijskih, da razširjevalce neresnih vznemirljivih vesti brezobzirno kaznuje po banski uredbi z dne 16. julija 1932, Službeni list št. 510-59.

Po zmagi

Preteklo nedeljo, dne 20. septembra je bil za občino Dev. Marijo v Polju velepomemben dan. Imeli smo občinske volitve in po srditem boju, kakor ga ne pozna zgodovina naše fare in občine

Vse je bilo tu — razen veselja. Lucij Ver je zdehal, Mucij molčal, drugi gostje so pa gledali vsak hip na vrata, kot pri skopem gostitelju. Čigar neprijazni pogledi neprestano podijo gosta iz sobe.

In on — Mark sam, katerega so še vedno nazivali vselega pretorja?

On je že tolikokrat užival take stvari, iste ples gledal, slišal iste speve in šale, da se ni niti vpraševal, kake občutke je imel pri tem. Ali se je dolgočasil, ali zabaval? Niti eno niti drugo. Veselje pri mizi, vrču in ljubezni mu je postalo mrzko. Okušal je duhovite iznajdbe najrazličnejših kuhinj v Rimu tako rekoč na pamet in nešteto krat je bil pijan od najboljših vin.

Njegovo staro ime, precejšnje premoženje, njegova mladost, lepota, veselost in živahnost, so mu povsod na stečaj odpirale vrata zemškega raja in omogočile, da je črpal iz studenca človeške blaženosti z obema rokama. On je pa tudi zajemal, pograbil in vzel vse, na čemer je imel dopadenje, s poželjivostjo svojega strastnega južnega značaja — dokler se ni nekega jutra zbudil in se začudil, da mu je to, kar ga je včeraj še ogrevalo in vabilo, danes mrzlo, puhlo, ne lepo in prašno. Najboljše čedi ga niso vabile, najzbranejšje vino se mu je uprlo, zdehal je v gledališču, v cirkusu, pri predavanjih retorjev in pesnikov.

Nekaj časa je mislil, da je ta otopenost ne govih čutov, posledica prenasičenosti, ki ga bo minula. Odtegnil se je torej iz kroga svojih plemenitih prijateljev in se izročil slavnemu »dravniku v nadi, da bo okrevale in se bo lahko povrnil v navade svojega prejšnjega življenja. Ker pa ni daljši odmor v vabljivi vili pri Neaplju, niti morske kopeli, niti borenje moglo vzbuditi strasti njegove krvi, se je sicer zopet vrzel v vrvenje velikomestnega uživanja, a brez užitka. Celó svoje življenje je užival čez mero in bil je za vedno prenasičen. Z njegovo

smo pritisnili zaenkrat boljše življenje in njegove pomočnike k tlom.

Tisti, ki so računali s slabo ubedežbo, so se to pot zmotili. Na obe volišči je prišlo 62% fantov in mož, od katerih je dobil naš Keber 508, mark-sist Škrjanc pa 426 glasov. Te glasove pa brez-verskemu marksistu niso dali samo marksisti in komunisti, temveč tudi precejšnje število na žalost — tako z glasovanjem kakor z neudeležbo delavstva Jugoslov. strokovne zveze. Za marksistično listo so glasovali tudi mnogi, zlasti mlajši Sokoli, ki so z marksisti vred za to listo tudi na vso moč agitirali. Torej so delovali tudi za ljudi, ki za-vračajo kraljevske prestole. Za rdečkarje so se pehali in za nje prav z zagrizenostjo glasovali številni železničarji, posebno progovni delavci. Ti in še drugi, ki so ostali doma, so tako izročili ne-zaupnico svojemu delodajalcu pač v prepričanju, da s sedanjo vlado nečemu imeti stika in da jim bo poslej marksistični poljski županjski kandidat preskrbel boljše službe. JRZ vzema nezaupnico na znanje in se bo brez usmiljenja po nji ravnala.

Nedeljske volitve so pokazale, kako daleč smo že zašli zlasti na ozemlju zaloškega volišča. Tu ne gre več za zakonito dovoljeno strankarsko gibanje, ampak za čisto nekaj drugega. Zato pričakujemo od JRZ, da zgrabi takoj z vso neizprosno-stjo za veliko metlo in pomete od Ljubljane mimo zaloške šole, železniške postaje in še tja dalje proti in za njim z vsem, kar hoče ovirati pošteno delo sedanje vlade in tako hote ali ne-hote pripravljati z nekimi frontami tla vsesplošni boljševiški zmagi. Pričakujemo od 25 občinskih odbornikov v načelu z vrlim županom Kebrm odločnih dejanj in jim lakreno čestitamo k lepi, zaslužen zmagi, h kateri je pač v prvi vrsti pripomogla neustrašenost in brezprimerna požrtvo-valnost naše, od marksistov in liberalcev tako za-niževane katoliške mladine. Fantje, Bog plačaj!

Trudimo se vsi vsak po svojih močeh, da dobi pošteno delavoljno delavstvo delo in vsak-danjih kruh, zaposleno po trudu odgovarjajoče plače in tudi več globoke prave socialnopolitične vzgoje.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

mladeniško živahnostjo pa je izginilo tudi krep-ko zdravje. Pojedine so ga utrudile, nobene neprespane noči ni več prenesel, vsako razuz-danost, vsak nepremišljen korak je moral težko plačati. Vedno bolj redko je zapuščal hišo, ker mu ni dovoljevalo zdravje.

Vrč življenjskega uživanja je bil torej po-polnoma izpraznjen. Niti kapljica ni več ostala za nadaljnja leta!

Mark pa ni niti najmanj obžaloval svoje preteklosti in se ni pritoževal nad svojim stan-jem. Pred se in za seboj je gledal z očesom skeptika. V preteklosti in prihodnosti je iskal samo še kakoga dražila za nadaljnje življenje na zemlji. Ko je videl za seboj zapravljenne milijone, hrupne pojedine, lahkožive žene in nesramne deklice, mu je iz bodočnosti grizlo življenje nadležnega prepira in duhomornega dolgočasnja, in — najhuješe od vsega — Livijina neizogibna navzočnost.

Te druge polovice njegovega življenja ni razsvetljeval niti en žarek upanja. Vse je bilo živo brez vsakršnega bleška. Otrok ni imel, dela ni poznal, niti prenesel, nedosežene časti niso nikdar pregaale spanca z njegovih oči, za zaklade se je malo menil, v posmrtno življenje in bivanje bogov ni veroval, zasluga mu ni bila nič vredna — razen sebe je prav za prav zaničeval vse ljudi.

V nekaj pa je veroval. Na dnu njegovega bitja je spala neka moč, ki bi mu lahko dala veselje do življenja. Ako ga je Livijina skopost do dna žalila in odvrčala, tedaj se je vzpenjal kot plemenit plemenski konj, ki ga je treba z bičem krotiti. Grozil je z ločitvijo in s tem, da bo poiskal kako službo v provinci. Kmalu pa se je umiril, pozabil je na svoje moške sklepe in se čutil svoji razdržitljivosti. Ko pa je slišal prve vrste o porazih, ki so jih doživljale legije od barbarov, mu je močno bil osrce rimskega domoljuba. Bil je odločen, da pohiti pod kraljevske prapore, kot so stori-li

Jenkova proslava v Cerkljah

Tole nedeljo smo jo na vso moč slovesno praznovali. Videli smo, da Jenkove skladbe niso samo za kakšno prisiljeno parado, kakor marsi-kdaj nastopijo peveci a pesmimi kakšnega sklada-velja, da enkrat pokažejo, kakšen je bil Jenko; Jenko je pa še vedno živ. Njegove skladbe se še danes dajo slišati v vsaki hiši, ki jo igrajo: Bože pravde, Blagor mu, Naprej, zastava Slave! in drugih vse polno.

Že dopoldne nam je Miha Jenko lepo pridgal o cerkveni umetnosti in glasbi. Dr. Lukman, vse-učilski profesor, nam je kot predsednik Prosvet-ne zveze maševal v čudno imenitnem spreminja-tem založenem plašču. Na koro so nam pa peveci: zaloški, labovski, brniški in cerkljanski, dve Jenkovi tako zapeli, da takega petja cerkljan-ske cerkev še ni slišala, kar stoji. Stolni dekan dr. Kimovec vas ni zastoj mučil dolge dolge ure. Drugo smo pa vsi skupaj peli Oh, kako je tako ljudsko petje lepo, ko so vsa grla, pa tudi vsa erca eno! Ko je nazadnje zapel še mogočni moški zbor, se nihče ni gani, vsi smo čakali, da so pe-sem do konca speli; pa bi jih bili še radi po-slušali.

Popoldne smo imeli najprej pete litanije. Vsi smo peli, da smo kar orgle topili!

Nato je ob zvokih naše godbe prišel sprevod: odbori, šolska mladina, društva z zastavami pred epomenik, ki so ga obdajale čete gasilcev.

Kranjsko okrožje Pevske zveze je z nepriča-kovano popolnostjo zapelo Jenkovo »Molitev«. — Predsednik odbora dr. Kimovec je pozdravil od-lične goste: zastopnika kralja polkovnika Jakliča, zastopnika kr. vlade podbana dr. Majcna, senata min. Hribarja, vojnega ministra podpolk. Pauno-viča, divizionarja kapetana Golubiča, srbske aka-demijske znanosti in umet.: vseuč. prof. Ramovša, parlament: posl. dr. Semrova, vseučilišča: prof. dr. Kosa itd. Slavnostni govornik nam je prav z do-mačo besedo razložil veliki pomen Jenkov. Kdo

† Davorin Jenko, največji sodobni slovenski skladatelj, je bil rojen 9. nov. 1835 pri Podjedu v Dvorjah pri Cerkljah. Umrli je 22. nov. 1914 v Ljubljani.

† Kadar bo v Cerkljah kakšna večja sloves-nost, morate vsi peveci zopet skup potegniti. Zda-j vemo, kaj znate, če se lotite.

njegovi očetje. Drugi dan je pa že izginilo nje-govo domoljubje in prišel je do zaključka, da se bo vojska ravno tako začela, ako se je on udeležil ali ne. Kaj je hotel v taboru — mož, katerega so že slabo zložene gube svilele tu-nike tiščale, ki ne bi trpel na svoji obleki ali obuvali niti trohice prahu! Bil bi le v napotje in aurovim vojakom samo v posmeh.

Tako je večkrat vstal kot lev, a padel takoj nato kot muha. Telesna propalost zaradi njegovega načina življenja, duševna propalost zaradi njegovega dvomljivega pojmovanja, so uničile njegovo voljo in v njegovih očeh po-močile vse v blato, kar je človeštvo nazivalo veliko, vsvišeno in sveto.

Samo sramežljivosti še ni izgubil. Ko ga je včeraj Mark Avrelj razžalil, je čutil, da mu je vsa kri udarila v možgane. Ponizanja ni poznal in takih mučnih primerov bo vedno več, čim starejši bo postajal.

Mark je še enkrat hitro pregledal svojo preteklost in se ozrl v brezbarvno in neveselo bodočnost. Nato je zazdehal in rekel glasno:

»Zadosti imam! Vrata so odprta vsakomur. Samo bedaki ne gredo, ako se dolgočasijo!«

Zaploskal je z rokami.

»Kopališčnik naj mi takoj pripravi toplo kopel z orientalskimi olji.« je ukazal, ko je vstopil klicar čez prag. »Zbor atenskih pevk naj tedaj, ko bom v kopeli, zapoje zraven v dvorani nekaj veselih pesmi... Čakajte je re-kel, ko je hotel suženj oditi.

Po daljšem premišljevanju je pristavil: »Računovodje naj takoj pridejo k meni. Nadzornik sužnjev naj zbudi moje gladilje:« je in voznike in jih pelje v stebrišče. Toda pomni: samo moje; služabništva Livije Fabije ne ma-ram videti. Sedaj pojdi!«

Klicar je izginil za travno zaveso. Mark pa je vzel z mize tablico iz slovoe kosti, prevle-čeno z voskom in pisal na njo z zlitim držalom.

Nalja godiša je ušestna saigrala Jendričevu »Koko praprieto, meštem izbiru krajevinske cirkarje. Ta je meštema zapel Jendrič »Tila hurno in »Klajpe. Vedno obor Glasbene Muzike je z »Klajpami, udeleženi vsake Jendričevi »Klajpi in jih pol z »Klajpi domov. Poslušali smo jih z »Klajpi praprieto. Da je se tebir Jendrič vsake, smo se ob »Klajpi izvadnem »Klajpi meštem godiša ob praprieto in »Klajpi meštem praprieto. Ta smo vsake, praprieto, godiša vsake »Klajpi meštem, »Klajpi in »Klajpi in se vsake »Klajpi meštem »Klajpi je bil.

Iz raznih knjige

Slovenec v Zagrebu. Zagreb je lepo in čisto mesto. Ni dvora, da ne bi bilo kraljevi: ali peski, ali mramorji, krogelnjaki, skulpturi. Najbolje je tisti, ko nas dobiš včasih pomisliti: v nekaj dneh se je našlo po vseh tistih stropih, vratih in vaskovrstnih posodah, da si misliš, da boš po kakšnem čigamskem krogarstvu. Vse kaže, da so se sadovi humanizma, ki se vedno bolj širi med zagrebčanom delavcem. — V nedeljo, 13. septembra smo zagrebški Rokovci popoldnevske ure v bližnji Samobor. Bilo nas je nad 30. Ogledali smo si razni muzeji Samobora, kamor je pred sto leti naš znanj Slovenec pesnik Stanke Vraz. Ob fupni cerkvi je lep spomenik njegove trojeletne Ljubice, kateri je stihil nekaj prav lepih pesmi. — Prihodnje nedeljo (27. septembra) po večernih bo obisk stor Sornikovega prosvetnega društva, b kateoremu vabimo vse Rane in prijatelje društva. Prve nedelje v oktobru (4. oktobra) pa bo v Jeronimski dvorani Sornikova proslava s petjem, deklaracijami in lepo igro štari in mladit. Vsi zavedni Slovenci, pridite!

Suhor. Meseca februarja je nabela banaka sprava regulirati krošournik »Grifkac v Dol. Sohorja. Prvi del regulacije je končan. Vse delo je stalo okrog 110.000 din. Delali so le domači de-

— Predsednik sodne je Hrvaški obznan posilila za
— Odborniki sodne je Hrvaški obznan posilila za
— Odborniki sodne je Hrvaški obznan posilila za

Stari Bvaz. Zakusno so zapeli svetodušni ravniki, ki je nedopustna smrt potekala nit Evlijeva skitnega obeta, gospodarja in glavnikaškemu pomočniku Janesu Strečljaju. Vsečemu obetu i Staroga Dvora. Likal je pomoči v ljubljanski bolnišnici, toda ko je videl, da je njegova bolnica nezdravljiva, se je vdal v vojško božjo in pokreplav s neboškar hrane zapustil te dolžni zola. Bil je vedno veselja in vednega občana. Njegovo najvednje veselje je bilo zapeti lepo slovensko narodno pesem. Pokojni Janes je bil vedel Hana apostolskega mož in fantov, in se ni bil vsko prvo nedelje pokazati svojega posepnosti s tem, da je prerinjal s miri Gospodovi. Bil je tudi Hana tretjega reda. Udeleževal se je tudi pri konsumnem društvu, kjer je bil vsi let odbojnik in Hana. Naroden je bil skornaj na vne katoliške časopise. 17 let je bil narodnik i Domoljubac. Pokojni je bil star 56 let in zapušta lemo, nepraskrbljeno hčerko in sestro. Bog mu daj vedni mir! Domstam naše takrako sodite.

Velesova. Na Mali Šmaren je bil tu prvi velji romarski shod. K desetih sv. maši je prišlo pravi veliki romarjev tudi iz bolj oddaljenih krajov, da je bila prostorna cerkev skoraj polna. Iz Ljubljane je prišel g. svetnik J. Kalan in imel tu dva cerkvena govora, v katerih je vrpodbojal navade k Marijinemu češčenju. — Prihodnji romarski shod bo 4. oktobra. Takrat se tu zbere največ romarjev, če je ugodno vreme. Romarji so se zadnjih peto let zanimali za ukrađene dragocenosti in Mari-

jin kipec. Sodnija je cerkvi vse vrnila, kar so
našli pri viloncih. Casovne razmere so pa vije
take, da se kaže, da bi se to dragocenosti javno
izkazale na kip. Manj vredni ukrasni in nakije
so se zopet obestili na Marijin kip - bolj drago-
cenosti predmeti so druge varno shranjeni. Pred
kratkem se je oglasil v naši cerkvi tat, ki je
moral biti vst v kijačavničarski stroki, da je
odpel nabiralnik pri velikem oltarju. Do sedaj smo
samo, da je pušica tako zavarovana, da ji na-
vaden vilonlec ne pride blizu. Nekje na Dolenj-
skem imajo pri cerkvenem nabiralniku napo-
»Ponor, tatovi - pušica se vsak teden izprazni!
V božjo se bo tudi to ravno cerkveno pre-
stojništvo po tem opomnu.

Raka pri Kriškem. Jesen prihaja v deželo. Lastovci so že odleteli na jug. Po senožetih gore pastirski ognji. Nastavki ob gospodarstvih popolnih pa so obloženi s sušico se koruzo. — V nedeljo, 13. septembra so pri nas izšli otroci svoj dan. Najmlajši so bi sprejeti v Marijin vrtič. — Zvečer 15. septembra je od kape zadet umrla na Raki Jože Rákka. Pokopni je bil svoj čas voličel odbojnik hranilnice. Od kar mu je pred leti umrla žena, se je umaknil iz javnega življenja in viden kiral. Zapušča štiri mladoletne otroke. Ohranimo dobremu moču blag spomin! — Da bodo volitve izvršene in da se v oktobra vrše pomeno, so s neke spopruntali. To pot je povod zmagal dr. Korolen, to pa ne gre. On je duhovnik in s hišnim mom drži pa bo nas vse Tajnomo prodal! Da je kdo s tem napeljal pred volitvami vodo na svoj mlin in bi tako rad le sedaj govoril, je nazadnje razumljivo. Je pač hudo, če kdo propade. Razumljivo pa ne bi bilo, da bi kdo take bedaste stvari.

St. Jurij pod Kuzcem. V župniji najstarejša podružnica: sv. Brigita v Ržnih praznuje leto 200 letnica. Ta podružnica je znana daleč okoli kot božjepotna cerkev, h kateri so vse tase r. mali tudi iz daljnih krajev. Zadeje tase pa v. je to deloma opozitilo. Dvestoletnica, katero b. praznovali ob priliki segnanja na rojstevensko t. deljo, 4. oktobra, naj bi to starodavno bojo p. ropet poživila. Cerkev je za to prliko vsa p. novorjena. Dobila je novo streho, tako cerkev iz. zvonik. Je pa tudi znotraj in zunaj v preb. kana. Poleg podružničnih domačih posestov, katerih šteje sosedstva bi pet, so pripadali k r. pravilom tudi fashili sv. Brigite in bližnje a. daljnje okolice. Vahljani ste, da tudi vidite, kaj so se vaši darovi porabili. Naj bi bili ta dan n.

V. Hoff - 10.

Pravljice

Tuče se vprašal, kido je ta Orban, in Ahmet, stari trgovci, mu odgovorijo: »Vskakovrste pravice se primorujemo med ljudstvom o tem čudovitem možu. Eni ga imajo za nedolžno bitje, ker se pogosto sočinite kar s petimi ali šestimi možmi, drugi pa ga smatrajo za hrabrega Franka, ki ga se neareba navede v ta kraj; gotovo pa je to, da se strahoviti noče in tel.«

»Tega pa vendarle ne morete trditi, pa za-
vzame Lestari, eden izmed trgovcev. »Če se tudi
rožar, ki vendarle plemeniti mož, kakor ga je smel
priliko spoznati moj brat; istako bi vsem o tem
pripovedoval. Čelo svoje plezati in navdajati na red
in dokler za polnino prilož puščave, se ne sme
pokazati nobeno drugo plemo. Tudi ne rožar kakor
drugi, amonk polniti od zdravstev in varnosti de-
jav, in kadar tih ga vouno plista, polne brez ne-
varnosti dalje, kafi Obznanje in posopd puščave.

Tako so se pogovarjali v koforu; strah pa, ki so bili razpostirani okoli posteljašč, so se začele vznemirjati. Prenehanje kofola oboroženih izsedencev se je pojavilo v oddaljenosti kakor požar; videti je bilo, da intenzivno naravnost onoli laborniki. Zato je bil eden izmed strahujevalcev v koforu, da bi namreči, da bodo najbrž napadom. Trepovi so se med seboj poravnavali, kmalu pa je bilo treba stisniti, si bi jim šli naproti ali pa bi čakali. Ahmed in skrajna dva trepovi so hoteli počakati, ogledati Muiet in Zaidana po sta zahtevala, da im predo nastopi in sta govorila hitro za pomoč. To je mirno prebrali majhno modro rube z rdečimi zvezdicami izra pona, so navedli na steno za razpostredni stolu, saj so našli na kofor; da stoji svojo glavo, se čini, da bodo zadržali, ko napeljuje se namreči, mirno si nima. Muiet in vertel, da bo morda to kmalu uspeti, stali pa je razločni udarci na kofor. Med tem so vsi, ki so bi

v taborišču, zgrabili za orožje in so napeto pričakovali izdece. Ti pa so menda zagledali znamenje na betonu, krenili so nenadoma iz svoje smeri proti taborišču vstran in se v velikem loku oddaljili.

Začudeno so stali potovalci nekaj trenutkov brez besede in gledali zdaj na izsecke zdaj na tujca. Ta pa je stal ravnodušno, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, pred šolcom in gledal po planjav. Slednjim pretrga misli: Malec! »Kdo si, močpini tujec,« vzklikne, »kaj z enim naglavljen ušroliš dvije trume puščeve?« — »Vi cenite moio umetnost vije, kakor je v resnici,« odvrne Selim Barut. »Oskobel sem si to znamenje, ko sem ušel iz ujetništva; kaj pomeni, sam ne vem, vem le tolik, da kdor s tem znamenjem potuje, stoji pod močpoino varstvom.«

Trgovci so se hitro zadržali in ga imenovali svojega rešitelja. Tudi je bilo v restnici število jezercev tako veliko, da bi se jim karavana počasi bila mogla dolgo urediti.

Latinska slova so se podali zdaj k politiku in
ko je začelo svinice zahajati in je volčrni veter
vel brez peščenega ravsa, so se zopet dvignali in
potovali dalje.

No so naslednjega dne letorili, so bili oddeljeni od roba puškeve le še nekako za dan hoda. Potovalci so se zopet zbrali v velikem šotoru in trgovec Lezah je spregovoril:

»Dejal sem vam včeraj, da je strahot Orbazan zmeraj morda dovolite mi, da vam to danes dokazem s pomočjo o doživljanju mojega brata. — Moj oče je bil kadi v Akari; imel je tri otroke, jaz sem bil najstarejši, en brat in ena sestra po sta bila mnogo mlajša od mene. Ko sem bil star dvajset let, me je politični brat mojega očeta k sebi. Poslal me je za dediščino svojega ameta, s pogojem, da ostaneš do njegove smrti pri njem. Toda dosepel je visoko starost, tako da sem se lele pred 2 letoma vrnil v domovino; zato tudi nisem nič vedel, kakšna strahota uroda je med

tem zadelo našo hišo in kako je Allah vse na dv
bro obrnil.

Reidley Fahme

Moj brat Mustafa in moja sestra Fatma sta bila skoraj enake starosti. Brat je bil dveletni na dve leti starejši. Priznava sta se ljubila in se sklenilo bratca, da bi nekemu bolehnemu očetu v vsakem oziru olajšali breme starosti. Ko je obhajala Fatma šestdeseti rojstni dan, je brat privedil veselico. Povabil je vse njene tovaršice, na odločnem vrtu pogostil z zabavnimi igrami, in ko se je dan nagibal proti večeru, jih je povabil, da bi se na ladico, ki so se nameri in svetlobo okrasili, peljali nekoliko ven na morje. Fatma in njene tovaršice so z veseljem privolile, kajti večer je bil lep in mesto je z morske strani nadlozelo rdeč rdeč prekrasen pogled. Delikatem je na ladici tako dobro agnelo, da so začele prositi, naj bi jih peljal ven na odprto morje. Mustafa se je le nerad vdal, ker so se pred njimi dnevni posmili morskimi roparji. Nedaleč od mesta se spustila v morje pomol. Tja so še hoteli delikat, da bi odond videli, kaklo sonce v morju zalene. Ko pa so veslali okoli pomola, zagledajo v nekoliko razdalji barko, ki je bila polna oboroženih ljudi. Nič dobrega slučaj zapove moj brat veseljem, naj lednico obrnemo in veslajo proti suhi zemlji. In zares se je pokazalo, da njegov strah ni bil neupravičen, kajti ona barka je bratovo kmeto do hotela, so prebruhla, ker je imela več vesel, in se držala vedno med suho zemljo in našo barko. Delikat pa, ko so spoznale nevarnost, v kateri so se nahajale, so z glasnim poklicem, vpije in lednicale: razstori jih je sinček Mustafa poznati razstori sem je razlagal, naj ostanejo mirne, ker spravajo s svojim tekmenjem lednico v nevarnost, da se prevrne. Nič na pomagalo, in ko se je sedel drugi človek približal ker so delikat združe vse na drago stran barke, se je le-ta preobrnila. Medtem so pa s suhe zemlje opazovali skrčeno ladjico izginjati: ker so bili še ponik časa v strah

pet enkrat zbrani val častilci sv. Briklja od blizu in daleč.

Ribnica. Dne 14. sept. sta bila poročena g. Anton Lovšin, mesar in prekalivalec v Ribnici in gđ. Albina Mihelič iz Kote. Ženita ima vzorno urejeno mesnico v starodavni ribniški šoli, kamor je že kot deček zahajal naš France Prešeren. Nevesta je gojenka smihelskega samostana, doma iz ugledne Kovnikarjeve hiše v Kotu pri Novi Stifiti. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Sopotnica nad Skofjo Loko. V nedeljo, dne 20. septembra je bilo cerkveno žegnanje ter blagoslovitev strehe na zvoniku. Marekomu se je čudno zdelo, zakaj smo začeli tako delo v tej krizi. Res je, da je bilo marekomu težko dati vsoto za cerkev, vendar so po možnosti prispevali vsi, za kar vsem iskrena hvala. Romarje pa prosimo, da po možnosti cerkvi kaj darujejo, ker je pri vsem ostalo še nekaj dolga. — Dne 8. septembra smo imeli v Sopotnici glasovanje za postavitev kandidatne liste JRŽ za bodočo občinske volitve. Hočemo župana, ki bo postavljen po ljudski volji ne pa po načelnih bivšega režima.

Gornji Suhadol pri Branicah. Naša vas in cela občina Brunicice se pripravljata na lepo slovesnost. V nedeljo bomo blagoslovili vodovod, ki ga je zgradil Higijenski zavod. Slovesnost bo v nedeljo 27. sept. popoldne ob dveh. Zelo smo veseli, da bomo mogli pozdraviti v naši sredi bana dr. Natlačen, ki je prevzel za to priliko kumstvo. K slavnosti vabimo vse okoličane in vse, ki se zanimajo za naše podgorsko ljudstvo. Po blagoslovitvi bo veselica, ki jo priredi brusniška gasilska četa. Pridite, prisrčno povabljeni!

Trebnje. Dne 17. sept. je po kratki boleznii umrl Malež Jožef, posestnik v Blešnji vasi. Bil je dolgo občinski odbornik, soustanovitelj hranilnice in posojilnice v Trebnju, predsednik šolskega odbora in neumoren delavec pri prosvetnem društvu. Pomagal je pri vseh društvih, ki so imela namen pomagati drugemu. Bil je mož! Vztrajal je pri svojih načelih in svoje prepričanje vedno zagovarjal. Bil je dober in skrben oče svoji družini, vzgojil je več otrok, ki vsi sledijo njegovi poti in so že zdaj poznani, posebno pri prosvetnem društvu. V celi fani ni imel neprijetelja, povsod so poznali njegovo dobro srce in jekler značaj. Dasi že precej v letih, je bil še vedno poln življenja in sile. O njegovi priljubljenosti najboljši pričja njegov pogreb. Cela procesija se je vila proti pokopališču. Dekan Tomažič je v kratkih besedah očrtal njegovo življenjsko pot, nakar je vzela zemlja, kar

Boj za naše občine

Grosuplje. Že zadnjič smo pisali o veselici naše gasilke četo in pa o lumpariji, ki se je dogodila na nji. »Mašinka« in pa oba strežnika iz orožništvo ugotovilo. Hkratu je ugotovilo orožništvo tudi pretepače. Tudi ti ne uidejo zaslužnemu plačilu. Koliko je znašal čisti dobiček veselice, tega pa še sedaj ne vemo. Vsaj gasilci bi morali vedeti, pa tudi ti ne vedo, Mar je to tako skrivnost? Na dan z računil. Čemu ta strah? Pri tej priliki bi si usojali vprašati, če je res, da je vino ušlo iz sode in če je ušlo, zakaj, koliko in na čigav račun. Mi hočemo imeti čiste račune in ne bomo mirovali poprej, dokler jih ne dobimo. To pa zahtevamo zato, ker ne smatramo gasilsko četo za kakšno zakaino društvo, ampak je društvo nas vseh občanov, katere strazi imetje nas vseh. — Od nas je prestavljen učitelj g. Cuk. Z 1. 1934 se je 64 staršev šolobveznih otrok obrnilo s prošnjo na loško oblast, da ga prestavi. Imenovani je bil l. 1933 predsednik volivne komisije na Grosupljem. Takrat smo »volili« sedanji občinski odbor. Predstavnika, naše liste Adamiča Toneta so dan pred volitvami zaprli, njegovega namestnika Dremlija Toneta so pa orožniki že jutraj na dan volitev odgnali z volišča in ga segnali v njegovo rojstno vas Mlačovo. Zraven so mu dali še opomin, da bo takoj zaprt, kakor hitro se prikaže na Grosupljem. To so je zgodilo takrat, ko je bil učitelj g. Cuk za predsednika volivne komisije in ko je bil sedanji župan prvič in zadnjič izvoljen za župana. G. Cuku vsi podpisani ne bodo pomagali, da ne bi šel na svoje novo službeno mesto.

Rečna. Našo občino je nasilni režim JNS leta 1933 proti ljudski volji razbil in jo pridružil grosupljski občini. Pa je to tudi razumljivo. Po ogromni večini smo bili v vrstah bivše SLS in občina je bila v naših rokah, kateri je načeloval ljudski župan. Zato je morala naša občina izginiti, da smo prišli pod oblast par grosupljskih magnatov in zvestih priganjancev protiljudske JNS. Ni čudno, da se danes po naših vaseh razlega klic »proč od Grosupljega« in pa »doli z grosupljskimi magnati«. Njihove gospodarske talente čutimo na svoji koži ter bomo o njih še govorili. Sedanja vlada, ki je zrcelica ljudske volje, nam hoče

je njenega. Lahko je bilo umreti njemu, kajti umrl je v zavesti, da jih mnogo sledi njemu po njegovi zaslugi.

občino vrniti. Tozadevni predlog je že v Belgradu. Nekaj novega so pogruntali naši nasprotniki. Ni gotovo, če se bodo pri nas vršile volitve 26. oktobra. Če se pa bodo in do takrat še grosupljska občina ne bo komasirana, bomo v sedanji grosupljski občini nastopili z enotno listo JRŽ. Naši nasprotniki pa že love podpise in trdijo, da je njihova lista — lista JRŽ. To pa ni res! To je le »Marbarija«! Te ljudi poženite že zprag in čeprav bi nosila ta lista tudi naslov gospodarske liste. Če bo treba, bomo volili le listo, ki bo pa samo ena za celo občino, listo JRŽ. Na ta način bomo najučinkoviteje nastopili proti nadvladi grosupljskih mogotcev. Eno pa je gotovo, da hlapcev in priganjancev JNS nikdar ne bomo volili! O listi, ki jo nekateri sestavljajo, pa bomo prinesli točno fotografijo.

Hotič. V nedeljo smo imeli shod. Radovedni, kaj g. govornik od nas želi, smo šli v dotično gostilno. Govornik je bil poln naslov načrtov. Obetal je zlato bodočnost, ako etopimo, seveda v duhu komunizma, v vrste »ljudskega ljudskega gibanja«. Govornik je prišel k nam iz Maribora na povabilo nekega domačina. Toda, delali so račun brez krčmarja. Te sorte tiče mi že poznamo. Predobro poznamo tudi njihove bratce v Rusiji, Spaniji itd. Zato odločno odklanjamo tako »ljudsko gibanje«. Naj se gospod drugič raje giblje po Mariboru! — Blizajo se občinske volitve. Tu bomo imeli priliko da si pomagamo iz nasilnih JNS fašev. — Tudi pri nas pogašamo dobre kmečke organizacije, katera bi združila naše moči. Želimo, da bi se kmalu organizirala krajevna organizacija Kmečke zveze. — Poljski pridelki in sadje je letos slabo obrodilo. Mnogo škoda nam delajo po njivah tudi fazani, ki so se zadnja leta zelo razmnožili. Naj lovec zmanjšajo število teh škodljivcev in naj ne goje sporta na škodo kmeta, ki že tako komaj toliko pridelja, da ima za lastni obsto.

Iz naših društev

Nova Oselca. Prosv. društvo »Grič« ponovi v nedeljo 27. septembra ob 3 popoldne v Društvenem domu lepo igro »Črna ženica«. Pridite pogledati vsi tisti, kateri ste zadnjič hoteli, pa radi slabega vremena niste prišli. — Postavili bomo pri farni cerkvi nov pokopališki križ na sredi pokopališča. Kaj je bila to želja našega škofa in pokopnega g. župnika, ter večina faranov.

Reteče pri Škofji Loki. Kat. prosv. društvo začne v nedeljo 27. septembra zimsko sezono. Za

zaradi korzarjev, je zbudil ta čoln sum in več bark je odrinilo na morje, da bi našim pomagale. Toda prišli so le še o pravem času, da so rešili polapljajoče se. V splošni zmedbi je sovražni čoln ušel, na obeh barkah pa, ki sta sprejeli rešene, niso vedeli, ali so vsi rešeni. Približili sta se druga drugi in žal, izkazalo se je, da ni med njimi moje sestre in ene njenih tovarišic; obenem pa so našli v eni izmed bark nekega tujca, ki ga nihče ni poznal. Mustafa ga je z groznicami prisilil, da je povedal, da pripada sovražni ladji, ki je dve mlaji proti vzhodu zasidrane in da so ga njegovi tovariši pri svojem naglem begu pustili na cedilo, ko je hotel pomagati deklici iz vode vrlci; tudi je rekel, da je videl, kako so dve deklici polegali v barko.

Bolečina mojega starega očeta je bila nepopisna, pa tudi Mustafa je bil neizmerno pošten; ni bila namreč samo njegova ljubljena sestra izgubljena in je zato samega sebe obtoževal, da je kriv njene nesreče — z njo vred je izginita tudi Fatima prijateljica, ki so mu jo bili objubili njeni starši za ženo, češar se pa na našem očetu še ni upal povedati, ker so bili njeni starši revni in nizkega rodu. Moj oče pa je bil strog mož. Ko se je njegova bolečina nekoliko polegla, poklicale Mustafa pred se in mu pravi: »Tvoja neumnost mi je uropala tolažbo moje starosti in veselje mojih oči. Zgubi se, proč s teboj za vedno izpred mojega občina, preklinjam tebe in tvoje potomstvo in te, če mi zopet pripelješ Fatmo, bodi prost očelove kletve.«

Tega moj ubogi brat ni pričakoval; že poprej se je bil namenil, da poišče sestro in njeni prijateljico, hotel si je sedaj le še izprišati očelovega blagoslova na pot, zdaj pa ga spremlja njegova kletva v svet. Toda kakor ga je prej ona žalost potrla, tako ga je sedaj zvrhana mera nesreče, ki je ni zaslužila, navdela z neukročnim pogumom.

Šel je k ujetemu roparju in ga vprašal, kam je njegova ladja namenjena; izvedel je, da se

bavijo s trgovino s sužnji in da jih prodajajo navadno na velikem sejmu v Belsori.

Ko je zopet prišel domov, da bi se pripravil za na pot, se je menda očelova jeza nekoliko polegla, kajti poslal mu je mošnjo zlata za pomoč na pokovanju. Mustafa pa se je jokaje poslavil od staršev Zoreide — tako se je imenovala njegova nevesta — in odrinil proti Belsori.

Mustafa je potoval po suhem, ker ni tedaj nobena ladja plula od našega malega mesta v Belsoro. Moral se je torej zelo podvizati na poti, da ne bi prišel v Belsoro prepozno za morskimi roparji. Toda ker je imel dobrega konja in je bil brez priljage, je upal, da doseže mesto koncem šestega dne. Na večer četrtega dne pa, ko je sam samcat jездil svojo pot, ga nenadoma zaskečijo trije mošje. Ker je videl, da so dobro oboroženi in močni in da jim je več za njegov denar in konja kakor za njegovo življenje, jim je zaklical, da se vda. Razjahali so in mu zvezli noge pod trehurno njegove živali, potem pa so ga vzele v sredo; eden izmed njih pa je prijel njegovega konja za uздо in spustili so se z njim v nagel dir, ne da bi besedo spregovoril.

Mustafa se je vdajal mirnemu obupu; očelova kletva se je očitno že sedaj izpolnila nad nesrečnikom. Kako naj še upa, da bi rešil sestro in Zoraido, če pa more, vseh sredstev oropani, zastaviti samo svoje revno življenje za njuno rešitev? Mustafa in njegovi njeni spremljevalci so jездili celo uro, nato pa so zavili v majhno stransko dolino. Dolinico so obrobila visoka drevesa, mehka, temnozelenata trta in polotki, ki je tekkel po sredi, sta vabila k počitku. In res je bilo videti tam kakih petnajst do dvajset šotorov; ob šotorih kolcih so bile privezane kamele in lepi konji, iz nekega šotora je donela vesela pesem dveh lepih moških glasov ob spremljevanju na cifre. Mojemu bratu se je zdelo, da ljudje, ki so izbrali tak priazen prostorček za taborišče, ne morejo nameravati nič slabega proti njemu; zato je brez strahu sledil klicu svojih vodnikov, ki so ga oro-

stili vezi in mu nato mignili, naj razjaha. Peljali so ga v šotor, ki je bil večji kakor drugi in znotraj lepo, skoraj izbrano okrašen. Krasne zlatom vezene blazine, lepo pletene preproge po tleh, pozlačene kadince bi bile drugod znamenje bogastva in blagostanja, tukaj so se zdele samo drzen rop. Na blazini je sedel star, majhen mož; njegov obraz je bil grd, koža temnozelenata in bleščeča in zopna poteza lokave zvižčnosti okoli oči in ust ga je delala odurnega. Čeprav se je mošček trudil, da bi bil dostojanstven, je vendar Mustafa kmalu opazil, da na šotor zanj tako bogato okrašen, in pogovor njegovih vodnikov mu je to potrdil. »Kje je Močnik?« so vprašali malega. »Na malem lovu je,« odvrne oni; »a naročil mi je, naj ga zastopam.« Tega ni modro ukrenil, pravi eden izmed roparjev; »kajli mora se kmalu odločiti, ali naj ta pes umrje ali plača, in to ve Močnik bolje nego ti.«

Mali mož se samozavestno dvigne in stopi na prste, da bi z roko dosegel uho svojega nasprotnika; rad bi mu bil namreč dal zausnico, da bi se maščeval nad njim; ko pa vidi, da je njegov trud zastonj, začne zmerneti — in resnično, oni trije mu niso ostali ničesar dolžni — tako, da se je šotor majal od njihovega prepira. Ker se odprla vrata in v šotor stopi visok, postaven mož, mlad in lep kot perzijski princ; njegova obleka in orožje je bilo, razen bogato okrasenega bodala in sinajne sebiče, navadno in preprosto, toda njegovo resno oko, ves njegov nastop je zbujal spoštovanje, ne strah.

»Kdo se drzne začeti prepri v mojem šotoru?« zaidiže prestrašenim. Nekaj časa je vladal globok molk, potem pa začne pripovedovati eden teh, ki so bili pripeljali Mustafu, kako se prišlo do prerokanja. Tedaj je »Močnik«, kakor so ga imenovali, zardel od jeze. »Kdo naj bi bil jaz postavlja na svoje mesto, Hasan?« je strahovito nahrulil malega. Ta je od strahu zlezel v dve gubci, da je bil še mnogo manjši videli kot poprej, in se je plazil proti vratom. Primerna brca

otvoritveno predstavo si je izbralo zgodovinsko igro v osmih slikah »Pod svobodnim soncem. Igra je prirejena po znanem Finljarjevem romanu, katerega je tital skoraj vsak Slovenec. Delo je za majhne ljudske odre precej trd oreh, kljub temu se ga naše društvo ni ustrašilo. V koliko mu bo stvar uspela, o tem naj se prepriča vsak sam; zato naj v nedeljo 27. septembra pridejo v naš dom vsi bližnji in daljni prijatelji katoliške prosvete. Igra se prične ob 3 popoldne in bo do odhoda večernih vlakov končana.

Kopani. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 27. septembra popoldne po nauku v Gasilskem domu v Račni poučno kmetijsko predavanje. Predaval bo g. inženir Muck, okrajni referent za kmetijstvo, o živinoreji. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost.

Ihan. Dne 13. septembra je imelo naše Prosvetno društvo svoj občni zbor. Udeležba je bila prav lepa. Po pozdravnem nagovoru se je predsednik zahvalil vsem, ki so med letom tako pridno sodelovali. Nato je na kratko očital današnje naloge Prosvetnih društev: pomagati Cerkvi v njenem težkem boju proti brezboštvo. Člani naj spoznajo vsa sodobna socialna vprašanja, ki jih komunizem ne bo rešil. Društveno življenje je bilo v preteklem letu prav živahno. Imeli smo več prireditev in predavanj. G. dekan iz Kamnika nam je blagoslovil sliki Kristusa Kralja in Marijino, ki zdaj krasita naš Dom. Tudi Krek in Baraga nas pozdravljata s prenovljenih sten. Prav vzgledno sta se udeleževala oha odseka: fantovski in dekliski. Navzoči so z zanimanjem poslušali, kako sta oha odseka skrbela za duhovni dvig svojih članov-članice. Verna, idealna mladina je naša bodočnost. Z blagajno smo zadovoljni. Kljub skromnim dohodkom in raznim izdatkom za popravila in nabave izkaže blagajna prebitke. Bilo je treba umno gospodariti, da leta nismo končali z — dolgom. Knjižničar si želi več novih knjig. A knjige so drage, denarja pa malo. Zato bo treba potrpljenja. Sledila je volitev novega odbora. Poleg odbornikov fantov in deklet sta se na predlog tajnice še prilegnila zastopnika moški in ženska, da bo zanimanje za društvo še večje. Razšli smo se po lepo uspelem obnem zboru z željo, da bi Bog blagoslovil naše delo.

St. Jurij pri Grosupljem. V nedeljo, 27. sept. bo ob 7 zjutraj občni zbor našega Prosvetnega društva, na katerem bo govoril dr. Capuder iz Ljubljane. Popoldne ob 15 bo športna prireditev in medsebojno tekmovanje fantovskega odseka na-

šega društva: tek na 100 m, skok v višino in v daljavo, križna in krožna štafeta, ki bo tekla od St. Jurja skozi Malo vso, Pece, Bičje in Podgorico nazaj St. Jurij, kolesarska dirka in poljeva dirka. Nato bo v prosvetnem domu razdelitev nagrad in prosta zabava.

Z občinske deske

Občinski statuti. Dne 29. julija je bila razglašena v »Službenem listu« dravske banovine nova uredba o občinskih uslužbencih, ki je stopila v smislu čl. 163. uredba ta dan v veljavo. Po čl. 153. uredba mora vsaka občina v šestih mesecih po uveljavljenju uredb izdati nov statut po § 90. zakona o občinah, s katerim se ustanovijo občinska službena mesta ter uredijo ostali službeni odnosi, kolikor niso urejeni že z uredbi. Novi statut stopi v veljavo, ko ga odobri ban, dotlej pa velja stari statut.

Dasi je skrajni rok za izdajo novih občinskih statuten 29. januarja 1937, je vendarle dobro, če občine sklenejo statut čimprej, in to zlasti o predvidbi občinskih uslužbencev v smislu čl. 155. do 157. uredb žele tedaj, ko bo odobren novi občinski statut.

Ker se nova uredba o občinskih uslužbencih od prejšnje bistveno razločuje, bo treba tudi nove občinske statute znatno preurediti. Nova uredba ne predvideva izdaje vzornega osnutka po kr. banski upravi. Da se pa občinam delo olajša, je sestavil banovinski sekretar dr. Vladimir Kukman pri ljubljanski banski upravi z odobritvijo banske uprave vzoren osnutek občinskega statuta s potrebnimi pojasnili. V interesu občin je, da si preskrbe navedeni osnutek s pojasnili v potrebnem številu.

Kakor svojčas tako je treba tudi sedaj kr. banski upravi predložiti osnutek občinskega statuta v štirih izvodih v odobritev: enega za občino,

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

enega za zbirko statuten pri okr. načelnstvu, dva pa za uporabo kr. banske uprave. Ker se mora osnutek obravnavati in o njem sklepiti na seji občinskega odbora, zato je potrebno, da si občine naroče najmanj po pet oziroma šest (šest izvod naj bi tvoril sestavni del sejnega zapisnika) izvodov. Dobro bi pa še bilo, da si morda naroči občina še en rezervni izvod, ki ji bo služil, če se pri sestavljanju kak izvod pokvari. Šest izvodov stane 20 Din.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANA

od 24. septembra do 1. oktobra.

Vsak dan: 12 Plošče. 12.45 Poročila, vreme, 13. Cas, spored. 13.15 Plošče ali orkester. 14. Vreme, borza. 19 in 22 Cas, vreme, poročila, spored. — Četrtek, 24. sept.: 18 Kmetiči trio. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Slovenščina za Slovence. 20.30 Oktet »Ljubljanskega Zvonca«. 21.15 Plošče. 22.20 Instrumentalni dueti. — Petek, 25. sept.: 18 Radijski orkester. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Ženska ura. 20.30 Operetni napekti. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 26. sept.: 18 Radijski orkester. 18.40 Ob 150 letnici prvega vzpona na Montblanc. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Znanja politika. 20.30 II. idrijski večer. 22.20 Radijski orkester. — Nedelja, 27. sept.: 8 Koncert zbora Narod. žitnice iz Šiške. 8.45 Cas, poročila, spored. 9 Radijski orkester. 9.45 Verski govor. 10 Prens cerkvene glasbe. 11.30 Promenadni koncert vojaške godbe. 13. Cas, spored. 13.20 Plošče po željah. 17 Kmet. ura: O brezalkoholnih sadnih pijačah. 17.20 Narodne ruske pesmi. 18 Otroška ura. 18.40 Plošče. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pesmi. 20.30 Koncert Brandlova komornega tria. 21.30 Plošče. 22 Izseljeniški večer. — Ponedeljek, 28. sept.: 18 Proslava sv. Vavla. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 Program naše postaje v novi sezoni. 20.30 Narodni pesmi. 21.15 Radijski orkester. 22.20 Koncert. — Torek, 29. sept.: 18 Radijski orkester. 19.30 Nac. ura. 19.50 Foersterjev venček narodnih. 20 Glasbeni spored naše postaje v novi sezoni. 20.10 Zmagovalci z letošnjega nagradnega tekmovanja harmonikarjev. 21.15 Koncert moškega zbora »Sloga«. 22.20 Radijski orkester. — Sreda, 30. sept.: 18 Radijski orkester. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20 Spored za mladino v novi sezoni. 20.10 Po Bolgariji. 20.30 Pevski koncert. 22.30 Citre solo.

Močnega je storila, da je v velikem, čudnem skoku zletel skozi vrata.

Ko je mali izginil, so postavili oni trije možje Mustafa pred gospoda šotora, ki se je med tem vlekel na blazine. »Tu smo ti pripeljali nje, ki si nam ga zapovedoval ujeti.« Poglavar dolgo gleda ujetnika in prvi nato: »Paša« iz Suliekel Tvoja lastna vest ti bo povedala, zakaj stojiš pred Orbazanom. Ko brat to sliši, se vrže pred njim na tla in odgovori: »O gospod, ti se govorbo motiš, jaz sem ubog nesrečnik, ne pa paša, ki ga iščeš! Vsi v šotoru so ostrmeli pri teh besedah. Gospod šotora pa prvi: »Malo ti bo pomagalo tvoje skrivnice, zakaj pripeljati ti hočem ljudi, ki te dobro poznajo.« Zapovedal je pripeljati Zuleimo. Pripeljali so v šotor staro žensko, ki je na vprašanje, ali ne spozna v mojem bratu pašo iz Suliekel, odgovorila: »Seveda! In pri prerokovem grobu prisrečem, da je to paša in nihče drugi.« — »Vidiš ti, ničvrednež, kako se ti je zvišala izjolačila.« začne Močni ves jezen. »Ti si mi prenikolen, da bi svoje pošeno bodalo omadeževal s tvojo krvjo, ampak na rep svojega konja le privežem jutri zjutraj, ko sonce vzide in bom dirjal s teboj skozi gozdove, dokler ne zaide za hribi nad Suliekel.« Tedaj je mojemu ubogemu bratu upadel pogum. »To je kletve mojega trdega očeta, ki me žene v sramotno smrt,« je zaklical jokaje, in tudi ti si izgubljena, ljubljena sestra, in ti, Zoraidal! — »Tvoje skrivnice ti nič ne pomagajo,« pravi eden izmed roparjev, medtem ko mu je zvezal roki na hrbet, »glej, da prideš iz šotora, zakaj Močni si grize usnice in se ozira po svojem bodalu. Če boš še eno noč živeti, pojdi!«

Vprav ko so roparji hoteli odpeljati brata iz šotora, srečajo tri druge, ki so gnali ujetnika pred seboj. Vstopili so z njim v šotor. »Tu smo pripeljali pašo, kakor si nam ukazal,« so dejali in postavili ujetnika pred Močnega. Medtem, ko

se je to godilo, je imel moj brat priložnost, da si je ujetnika natančno ogledal in tedaj je res videl, kako zelo mu je bil ta mož podoben; samo temnejšega obraza je bil in bolj črne brade. Vedelo se je, da je bil Močni zelo začuden, ko je zagledal drugega ujetnika: »Kateri izmed vaju pa je pravi?« je dejal in gledal z mojega brata zdej onega drugega moža. »Če misliš pašo iz Suliekel,« je odgovoril ujetnik ponosno, »sem to jaz! Močni ga je dolgo gledal s svojim resnim, stranim pogledom, potem pa je molče mignil, naj pašo odvedejo. Ko se je to zgodilo, je pristopil k mojemu bratu, mu z bodalom porezal vezi in mu mignil, naj se vsede k njemu na blazino. »Zel mi je, tuje,« je dejal, »da sem te imel za ono zverino; toda čudno naključje je hotelo, da si prišel vprav ob uri, ki je bila posvečena poginu onega hudobneža, v roke mojih bratov.« Moj brat ga je prosil edino le za prijaznost, da bi mu dovolil takoj zopet dalje potovati, ker bi mu utegnila biti vsaka zamuda pogubna. Močni ga vpraša, kam se mu tako mudi, in ko mu Mustafa vse pove, ga pregovori, naj ostane to noč v njegovem šotoru, ker potrebuje na in konji pošika; drugi dan pa mu pokaže pot, po kateri pride v pokrdnem dnevu v Balso. Brat je privolil, bil imenito posrežen in je nato sladko spal do jutra v roparjevem šotoru.

Ko se je zbudil, je bil čisto sam v šotoru; pred zaveso pa je slišal več glasov in zdelo se mu je, da govorijo gospod šotora in mali temnorjavi mož. Priskušoval je nekoliko in se nemalo prestrašil, ko je slišal, kako mali sili v onega, naj tuica usmri, zakaj če ga izpušči, lahko vse izda.

Mustafa je spoznal, da mu je mali sovražec, ker je bil on vzrok, da se mu je večerj tako slabo godilo. Močni je nekaj trenutkov premišljeval. »Ne,« je dejal, on je moj gost in gostinsko pravo mi je sveto, tudi ne dela name vtisa, kakor da bi nas hotel izdati.«

Po teh besedah je odgrnil zaveso in vstopil. »Mir s teboj, Mustafa,« je dejal, »pozdravljam, potem pa se pripravi na odhod.« Podal je bratu čašo sorbete in ko sta izpila, sta osedlala konja, in resnično, s lažim srcem, kakor je bil prišel, se je zavihtel Mustafa na konja. Kmalu sta imela šotore za seboj in sta nato zavila na široko pot, ki je peljala v gozd. Močni je pripovedoval bratu, da jim je oni paša, ki so ga na kovu ušli, obljubil, da jim ne bo nič žalega storil, dokler bodo na njegovem ozemlju; pred nekaj tedni pa je enega njihovih najhrabrejših mož ujel in ga dal po najsstrašnejših mukah obesiti. Zelo da ga je dolgo zalezaval in še danes mora umreti. Mustafa se mu ni upal nič ugovarjati, kajti bil je vesel, da je sam odnesel zdravo kožo.

Kraj gozda Močni ustavi konja, opiše mojemu bratu pot, mu seže za slovo v roko in pravi: »Mustafa, po čudnem naključju si postal gostinski prijatelj roparja Orbazana; nočem zahtevati od tebe, da ne izdaš, kar si videl in slišal. Do krivici si prestal smrtni strah in dolžan sem ti to povrniti. Vzemti to bodalo za spomin, in če boš potreboval pomoč, mi ga pošli in podvizal se bom, da ti pomagam. To mošnjo ga boš na svoji poti morda še lahko rabil.« Brat se mu zahvali za njegovo plemenitost, bodalo vzame, mošnjo pa odklona. Ograzen pa mu še enkrat stisne roko, spusti mošnjo na zemljo in kot vihar oddrži v gozd. Ko je Mustafa videl, da ga ne bi mogel več dohiti, je stopal s konja, da pobere mošnjo; ostrmel je zaradi velikodušnosti svojega gostinskega prijatelja, zakaj v mošnji je bilo mnogo zlata. Zahvali se je Alahu za rešitev, priporočil plemenitega roparja njegovi milosti, in potem veselo ubral pot v Balso.

Lezah je obmolnil in vprašujoče pogledal Ahmeta, starega trgovca. »No, če je tako,« je dejal le-ta, »rad popravim svojo sodbo o Orbazanu, kajti resnično, s tvojim bratom je ravnal lepo.«

¹² Naslov visokih držav in vojaških dostojanstvnikov v Turčiji.

Franjo Neubauer:

Anton Martina Slomška

Slavil je Tvoj glas
nedolžnosti kras,
ki v srečo mladostnem
cvetu in dehte,
a mraz ga ne vzame
nobane noči.

Proslavljal si čednost
in lepo krepost
in pravo učil si
življenja modrost.
Tvoj zgled nam je kazal
in svetli primer,
naj greh se ne dela
nikdar in nikjer.

Pokaži nam jasni
svetliški obraz
in stopi na naše
oltarje pred nas!

† Skvarča Marijan

V cvetu mladosti je odšel k nebeški materi Mariji, katere ime je nosil in ki jo je kot kongreganist vneto častil, Skvarča Marijan, dijak državne klasične gimnazije v Ljubljani. Ze proti koncu lanskega šolskega leta ga je napadla bolezen, tako da je moral predčasno domov. Letos se ni mogel več vpisati v šolo, dasi je razred z uspehom dovršil. Bil je marljiv in vesten dijak, zaradi svojega lepega vedenja ljub profesorjem in součencem. Dolgotrajno bolezen je potrpežljivo prenašal, daroval je samega sebe in svoje trpljenje Bogu namesto daritve, ki je tako hrepenel, da bi jo mogel kdaj opravljati — kot mašnik Gospodov. — Pokopali ga bodo pri Sv. Joštu nad Vrhniko v četrtek, 24. t. m. ob 10 dopoldne. — Mir njegovi duši! Zgledni katoliški družini naše sožalje!

Vedno smehljajoča se dekleta

Japonke bi lahko bile vzor dekletom v ostalih delih sveta. Vse so vzgojene v služnosti in pokorščini moči in očetu. Naj jih tepe še taka bolečina, zakrije jo vedno smehljaj na licih. Japonke ne boš nikjer videl zagrenjene ali jokajoče, njen obraz je vedno vester in vesel. So mislili, da bo evropski modernizem spremenil značaj japonskega dekleta, ki mora danes iskati kruha v tovarnah, trgovinah in drugih modernih poklicih. A kljub modernizmu je ostala Japonka do danes taka, kot je bila pred dva tisoč leti, ko se je japonsko cesarstvo začelo. Ostala je kot roža, ki razveseljuje v soncu in nevihti, skromna, pokorna in vedra.

Ljudske šole bodo vzdrževale banovine

»Službene novine« so prinesle uredbo o prenosu vzdrževanja osnovnih šol od podeželskih občin na banovine. Doslej so plačevale občine popravila šolskih poslopij, najemnine za najeta šolska poslopja, kurjavo, razsvetljavo in čiščenje poslopij, vzdrževanje šolskih vrtoč, nabavo in vzdrževanje opreme, učil in pisarniških potrebščin za šolo, nabavo učnih knjig za revne učence, stanarino učiteljem ter kurjavo za upravitelja in šolskega slugo, če stanujeta v šoli. Od nove prenešene odredbe so izvzete šole po mestih, ki spadajo pod zakon o mestnih občinah. Če bi doseganja dohodki za te šolske izdatke ne zadostovali, smejo banske uprave uvesti nove doklade na vse

državne davke. Povečane banovinske doklade po mestih, ki še bodo sama vzdrževala šole, se ne bodo pobirale. — Prav je, da se je vzelo občinam neznosno šolsko breme, vendar naj bi država odstopila banovinam za vzdrževanje šol tudi kakšen finančni virelec. Tako naj bi se n. pr. banovinska trošarina, nabrana v naši pokrajini, vrnila Sloveniji v celoti, pa bi banovina novo šolsko breme že lahko vzdržala.

Japonci se pripravljajo na olimpijado

Trideset velikih hotelov že sedaj zidajo v japonskem glavnem mestu Tokio zaradi olimpijade, ki bo na Japonskem leta 1940. Priprave se vrše po celi državi. Japonci hočejo bolj kot je Nemčija, izrabiti olimpijado v svoje propagandne namene. Japonska vlada je v ta namen že dala pet milijonov jenov. Olimpijski stadion bo veljal 15 milijonov jenov in bo lahko sprejel 120.000 ljudi.

Umirajoče mesto

Transvaalska prestolnica Johannesburg v južni Afriki obhaja 50 letnico obstoja. Julija 1856 je zagledala svet kot mala vasica ali prav za prav taborišče iskancev zlata. Zdaj pa je največje afriško mesto v nebotičniki, parki, muzeji in enim milijonom prebivalstva. Število belokožcev znaša 300 tisoč, 300 tisoč izmed 700 tisoč črncev dela v zlatih rudnikih. Zlato je tudi ustvarilo mesto. Pustolovec George Walker je nekoč jahal skozi razsušeno, a grmovjem porasčeno stepe na tem kraju. Konj je slučajno razbil s koptom kamen na cesti. Notri je zagledal jahač rume no kovino. To je bilo prvo v Južni Afriki najdeno zlato. Kakor vedno, je umrl tudi Walker v revščini. A 15 let pozneje je že izbruhnila vojna med Buri in Angleži za ta zlata polja. Od tedaj je doživela dežela velik razcvet.

UNIK-
N-
VZROČNI
ZASTONJ

Angleži so po zmagi opremlili rudnike s stroji in že leta 1927. dobili za 27 milij. funtov šterlingov zlata. Lani sta plačala dva največja rudnika skupaj 10 milij. funtov samega državnega davka. A ta slava se že nagiba h koncu. Strokovnjaki so izračunali, da vsebujejo ležišča za 2 milijardi funtov zlata in bodo izčrpana najpozneje v roku 40 let. Več manjših rudnikov je že opuščenih. Ko bo doletela ista usoda tudi velike rudnike, bo izgubil Johannesburg življenjsko pravico. Prebivalci bodo morali kam drugam, da si bodo služili kruh.

BANKA BARUCH11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo
na hitreje in po najboljšem dnevem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1425-66 Rod. Diam. LUKSEMBURG: No 0567 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

DOBRO UTIVO

K Umna reja domačih zajcev. Spisala sta knjižico strokovnjaka dr. A. Jenko in A. Inkret. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani, stane nevezana 16 Din ter ima 89 strani. Knjižerija je postala v teh težkih časih, ko si navadni delovni človek s težavo oskrbi dražjega mesa, jako važna panoga našega gospodarstva. Iz te zadrege pa ga reši knjižerija, ki se da gojiti z malimi stroški. V teku enega leta prirediš z lahkoto celo čredo te koristne domače živali. Meso je lahko, zdravo in okusno. Sam si lahko postaviš na dvorišču ali kjerkoli pri hiši majhen hlevček. Zajci so s hrano kaj kmalu zadovoljni. Pričujoča knjižica obsega vse, kar mora vedeti vsak, kdor se bavi z rejo kunccev.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali čejo poslov osiroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Delavske čevlje

od 100 Din naprej, gozderja, škornje itd. najboljše dobite pri Jernej Jeraj, Zapoje št. 10 p. Smlednik.

Vse vrste moške oblačila

in perila priporočila po najnižji ceni. Presker, Sv. Petra c. 14.

Prodaja na Dolenjskem - Časnjem št. 2 p. Trebnjem, hiša, vinograd, njive, travniki, brastov gozd, skupno 3 1/2 hektara, prostovoljno po nizki ceni! napredaj. Pojasnila: M. Grošelj, Časnjem št. 2, p. Trebnje.

Prodaja hiše

z 1 ha zemljišta. Marija Turek, Breg ob Temenici (1/2 ure od postaje Radobovanas).

Kovačija oddam v najem. Je v dobrem stanju s stanovanjem. - Naslov v upravi lista pod št. 14014

Klepeca sprejemem takoj prvega in drugega. Gostinčar, Klepeca 4, Dol pri Ljubli.

Gepel prodam. Remec Matija, Podsmreka 17, p. Dobrova pri Ljubli.

Malo posvetilo

prodam; redi se 2 glavi živine, na lep. ravni sončni legi, 1 uro od lrga Sevnice, kve so na št. 97, Sevnica ob Savi.

Klepeca in šivalce stroje najboljše nemških tovarn kupite najceneje samo pri trdnici Fievel v Preski pri Medvodah.

Prodaja na 3 are kamnov z nekaj zemljo se odda v najem. Naslov v upravi lista št. 13784.

Klepeca pridnega in zanesljivega, ki se razume tudi na poljska dela, sprejemem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 13879.

Knjižarne spomnilke

izdeluje najceneje Mulej Joško, kamnosek, Krško, poleg bolnice.

Fante kmetijskega do 18 let starega, pridnega in poštenega, vajenega živine in poljskega dela, sprejemem takoj. Plaša po dogovoru. Črna vas 187.

Vajenke sprejme šivilja. Proti plačilu hrana in stanovanje v hiši. V račun vzamem tudi poljske pridelke. Sattler-Lejak, Florjanska 1.

Poljske kuče kupnje v vsaki množini Zdravšč, Ljubljana, trgovina usnja in kož divjačin, prej Florjanska ulica, staj Strg nasproti kavarne Zalaznik. Cena kakor je blago.

k A. Jobst: tri nagrobne za moški zbor so izšle. Pesmi so melodijozne in zelo pevne. Cena je 5 din, naročajo se pri skladatelju v Zireh in v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Brinje prvovrstno, novo blago dobite v Javnih skladiščih pri trdnici FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33.

Na svetu je okrog 300.000 ciganov in dobra tretjina teh živi na Poljskem. Poljski cigani imajo svojo ustavo, svoje posebne zakone in svoje sodnike, so pa izvenke podvrženi še ustavi in zakonom države. Imajo tudi svojega kralja, ki ima svoj prestol v Varšavi in je voljen za pet let. V tokratnem volilnem boju sta se kosala za prestol dva bratranca. Pravice ciganskega kralja med cigani so jako dalekosežne in se jih kralj kaj rad poslužuje.

Pri vstopu v službo. Oprostite gospod mojster, je dejal novi pomočnik, nekaj vas moram še vprašati: Kdaj pa je pri vas polno; kadar prične ura biti ali kadar neha?

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za izposojstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba« tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v vsakratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Din 20, Din 12, Din 3.50

Opozarjamo čitatelje našega lista, da je apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani stavila v promet znani »Planinka« čaj tudi v manjših omotih in sicer: veliki paket Din 20, polovični Din 12, poskusni omet Din 3.50. S tem je ustrezno željam široke publike, tako da lahko vsakdo kupi originalni »Planinka« čaj Mr. Bahovec, ne da bi se moral posluževati nadomestkov.

Klobuk in glava. Saj ta klobuk je vendar prevelik za vašo glavo! — Ni prevelik, moja glava je premajhna zanj.

Brinje in rozine

za žganjekubo oddaja po ugodni ceni trdnica Ivan Jelačin, Ljubljana, Aškerčeva 1

Odkar se je uvedlo take svane »jarze« godbe in ples, je poteklo ravno 18 let. Način te godbe je posnet po zamorcih, ime pa izvira iz indijanščine.

Polovične vožnje v Ljubljano,

da si izberete najlepši zimski plašč, Vam nudi znana najboljša

damška konfekcija PAULIN Ljubljana — Zvezda.

Ob nakupu se Vam ob predložitvi voz. lista povrne voznišna 3. razreda oseb. vlaka od vsake žel. postaje v Sloveniji do Ljubljane.

Totika izbira. Mošček, svetuj mi, katerega otroka naj vzamem danes na izprehod, da se bo ujemal z mojim košubom?

F. I. GORIČAR - pri Ivanki Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

se priporoča vsem svojim cenjenim odjemalcem za jesenski nakup. Na zalogi velika izbira blaga za moške in ženske plašče in obleke, za jesensko perilo, deke, kovrte, razno trikotajo, pletenine, dežnike i. t. d. Na zalogi tudi damski Hubertus plašči od Din 240, otroški Hubertus plašči za šolsko deco od Din 135. Vse vrste blago za nevestine opreme po jako ugodnih cenah. Pri nakupu nad Din 100 primeren nameček, ako se sklicujete na ta inserat v »Domoljubu«.

FIGE

za žganjekubo imam zopet po najnižji ceni v zalogi

L. ORAŽEM - Ljubljana, Moste

Ozimina: pšenico, rž, ječmen in žitinsko grahoro dobite v najboljši kakovosti pri trdnici Fran Pogačnik d. z o. z., Ljubljana Tyrševa (Dunajska) c. 33, Javne skladišča (Balkan)

RAZPIS

Uprava delavskega doma v Ljubljani razpisuje dobavo mleka in mlečnih izdelkov za kuhinjo Delavskega doma. Pravilno opremljene ponudbe je treba vložiti do 28. septembra 1936 najkasneje do 11. ure dopoldne v pisarni Delavskega doma v Ljubljani. Kavcijo v iznosu 5% od ponudene vsote je treba vložiti najkasneje do 28. septembra 1936 do 10. ure pri mestni blagajni v Ljubljani. Odpiranje ofert se bo vršilo dne 28. septembra 1936 ob 11. uri dopoldne v pisarni Delavskega doma v Ljubljani. Vse nadaljnje informacije daje uprava Delavskega doma v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1936.

Uprava Delavskega doma v Ljubljani.

MOŠT

iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove morete pripraviti za trajno porabo skozi vse leto

BREZ VSAKIH APARATOV
BREZ STROKOVNE PRIPRAVE
BREZ IZGUBE ČASA

Z Nipakombinom A/II.

Odlična iznajdba današnje vede!
Preprosto! Ceno! Higijenično!

Odobreno po ministrstvu poljedelstva

Navodila in cenik pošilja zastoj:

RADIOSAN - Zagreb
Dukljaninova ulica 1

Bančne, kreditne in denarne posle,

kupoprodajo vrednostnih papirjev izposlujem najkvalitetneje takoj v gotovini. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethova ulica 14/I. — Telefon 35-10.

V vsako hišo »Domoljuba«!

All se hoče te svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in srbdanje po udih in sklepih, otekli udje, ukrivljene roke in noge, trganje, srbdanje in štipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam sredstvo, ki razkita sečno kislino, pospešuje izmenno snovi in izločevanje domače zdravljenje s pitjem Sredstvo je umetno pripravljeno strogo po naravi iz čudovitega zdravilnega vrele, ki ga je podarila dobra mati narava.

Pišite mi takoj in dobili boste povsem zastonj poučno razpravo.

Poštno shranilno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. H. 284

